

Hallituksen esitys Eduskunnalle verotuksen oikaisulautakuntaa koskeviksi muutoksiksi verolainsäädäntöön

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan verohallintolakiin, verotusmenettelystä annettuun lakiin, kiinteistöverolakiin sekä perintö- ja lahjaverolakiin tehtäviksi verotuksen oikaisulautakuntaa koskevat muutokset. Verotuksen oikaisulautakunta ehdotetaan muutettavaksi verovirastokohtaiseksi. Lisäksi Ahvenanmaan vero-toimistossa olisi oma oikaisulautakunta. Oikaisulautakunnan puheenjohtajan määräisi Verohallitus yleensä verohallinnon virkamiehistä. Muut jäsenet määräisi Verohallitus veroviraston esityksestä. Lautakunnan jäsenistä olisi neljäsosa verohallinnon, neljäsosa kuntien ja puolet veronmaksajia edustavien järjestöjen esittämiä henkilöitä. Puheenjohtajalta edellytettäisiin hyvää perehtyneisyyttä verotukseen ja jäseniltä perehtyneisyyttä verotukseen.

Verotuksen oikaisulautakunta toimisi tarvittaessa jaostoihin jakaantuneena. Oikaisulautakuntaan kuuluisi vähintään neljä ja

enintään 16 jäsentä. Jaostoja olisi enintään neljä.

Verovirasto voisi nykyiseen tapaan hyväksyä verovelvollisen tekemän oikaisuvaatimuksen osittain tai kokonaan. Ne oikaisuvaatimukset, joiden johdosta veron määrä voisi muuttua enintään 10 000 markkaa, voitaisiin ratkaista puheenjohtajan ja yhden oikaisulautakunnan veronmaksajia edustavan jäsenen kokoonpanossa, jos he ovat ratkaisusta yksimielisiä. Muissa tilanteissa asia käsiteltäisiin oikaisulautakunnassa.

Esityksessä ehdotetaan lääninoikeuteen tehtävien valitusten valituspaikkaa koskevia muutoksia sekä muutoksenhakuaikaa koskevia tarkennuksia. Veroasiamies ei enää voisi vaatia verovelvollista antamaan lisätietoja eikä vaatia verotarkastusta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan verohallinnon organisaation muutoksista johtuvia teknisiä muutoksia.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja sen arviointi

Hallinnollisesti verohallinto on jakautunut kahteen tasoon: Verohallitukseen ja 11 verovirastoon. Verovirastoilla on alueellinen toimivalta. Ainoastaan vuoden 1998 alussa toimintansa aloittaneella Konserniverokeskuksella, joka hoitaa suurten yritysten verotuksen, on toimialueenaan koko Suomi. Verovirastoissa on erilaisia tehtäviä varten eri yksiköitä. Muun muassa tulo- ja varallisuusverotus, perintö- ja lahjaverotus sekä kiinteistöverotus hoidetaan pääasiassa verovirastoon kuuluvassa verotoimistossa.

Oikaisuvaatimusten käsittelyä varten maa on jaettu veropiireihin. Jokaisessa veropiiris-

sä on verotuksen oikaisulautakunta. Oikaisulautakuntia on kaikkiaan noin 90. Oikaisulautakunnassa voi olla myös niin sanottuja pakollisia kuntakohtaisia jaostoja. Oikaisulautakunnissa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kustakin veropiiriin kuuluvasta kunnasta vähintään kolme jäsentä. Vuoden 1996 alusta voimaan tulleen verohallintolain (1557/1995) mukaan seuraavan kerran valittavissa oikaisulautakunnissa olisi kustakin veropiiriin kuuluvasta kunnasta vähintään kaksi jäsentä. Niin sanottuja pakollisia kuntakohtaisia jaostoja ei enää näissä lautakunnissa olisi.

Oikaisulautakunnan puheenjohtajana on veroviraston määräämä virkamies, yleensä

verojohtaja. Kunnanvaltuusto valitsee muut oikaisulautakunnan jäsenet. Eri veronmaksajaryhmien tulisi olla mahdollisuuksien mukaan edustettuina lautakunnassa. Säännösten mukaan jäseneltä ei edellytetä verotuksen tuntemusta. Lautakunnan jäseniä valittaessa noudatetaan lisäksi soveltuvin osin, mitä kuntalaissa (365/1995) säädetään yhteisistä toimielimistä. Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenen sovelletaan lisäksi soveltuvin osin, mitä kunnan luottamushenkilöstä säädetään.

Oikaisulautakuntamenettely liittyy tulo- ja varallisuusverotukseen, kiinteistöverotukseen sekä perintö- ja lahjaverotukseen. Oikaisuvaatimus voidaan tehdä verotuksen toimittamista koskevaan ratkaisuun. Sitä vastoin ennakkotietopäätökseen tai ennakkoratkaisuun ei voi hakea muutosta oikaisulautakunnalta.

Oikaisulautakuntamenettely ei koske enakkoperintää eikä arvonlisäverotusta. Enakkoperintälain (1118/1996) nojalla annettuun ratkaisuun tai päätökseen haetaan ensisijaisesti muutosta vaatimalla oikaisua verovirastolta, vasta tämän jälkeen voi valittaa lääninoikeuteen.

Arvonlisäverotuksessa veroviraston päätökseen haetaan muutosta valittamalla lääninoikeuteen. Verovirasto voi itse oikaista päätöksen, jolloin valitus raukeaa. Siltä osin kuin verovirasto katsoo, ettei verovelvollisen valituksessaan esittämä vaatimus anna aihetta oikaisemiseen, asia siirretään Uudenmaan lääninoikeuden ratkaistavaksi.

Oikaisulautakunnissa käsitellään vain ne verovelvollisten tekemät oikaisuvaatimusasiat, joita ei ole verovirastossa hyväksytty kokonaan. Lisäksi kaikki veronsaajien puolesta tehdyt oikaisuvaatimukset käsitellään oikaisulautakunnassa. Verotoimistossa tai oikaisulautakunnassa käsiteltiin tulo- ja varallisuusverotusta koskevia kokonaan hyväksytyjä oikaisuvaatimuksia vuonna 1996 noin 39 000. Vuonna 1996 oikaisulautakunnassa käsiteltiin kokonaan tai osittain hylättyjä asioita noin 24 000. Perintö- ja lahjaverotusta koskevia oikaisuvaatimuksia käsiteltiin vuonna 1996 runsaat 5 000, joista verotoimisto osittain tai kokonaan hyväksyi 4 222. Oikaisulautakunnassa käsiteltiin 1 016 tapusta.

Oikaisuvaatimusmenettely uudistettiin vuoden 1994 alusta lukien. Uudistuksella on pääosin saavutettu ne tavoitteet, jotka menettelylle uudistuksen valmistelun yhteydessä asetettiin. Menettely on yksinkertaistunut ja

nopeutunut, samoin kuin perusteluiden taso on parantunut. Erityisesti tämä näkyy siinä, että lääninoikeuksissa käsiteltävien veroasioiden määrä on viime vuosina merkittävästi vähentynyt. Asiat ovat vähentyneet myös sen vuoksi, että verohallinnossa on toteutettu työmenetelmien muutos. Verovelvolliselle on lähetetty verolippu hyvissä ajoin ennen verotuksen päättymistä, ja verotusta on voitu tällöin vapaamuotoisesti muuttaa. Lääninoikeuteen jätettyjen verovalitusten määrä on tällä vuosikymmenellä ollut seuraava:

Vuosi	Kpl
1990	19 519
1991	16 228
1992	19 655
1993	19 570
1994	14 283
1995	8 660
1996	7 863

Vuoden 1995 maaliskuusta vuoden 1997 kesäkuun loppuun oikaisuvaatimuksia on tulo- ja varallisuusverotuksesta tehty 123 000, joista 8 200 on veronsaajien puolesta tehtyjä. Oikaisulautakunnassa näistä on käsitelty noin puolet eli 56 000. Loput tapauksista hyväksyttiin verovirastossa. Noin 87 prosenttia tapauksista on käsitelty alle kuudessa kuukaudessa siten, että valtaosa eli 66 prosenttia on käsitelty alle kolmessa kuukaudessa. Noin 13 prosentissa tapauksia käsittelyaika on ollut yli puoli vuotta.

Oikaisulautakuntamenettelyyn liittyy kuitenkin eräitä epäkohtia, joiden johdosta lautakuntamenettelyä ehdotetaan edelleen kehitettäväksi.

Oikaisulautakunnan jäsenten asiantuntemus on usein riittämätön. Lautakuntamenettely kokonaisuutena (jäsenten valintamenettely, kuntien ja lautakuntien pienuus, kokousten vähäinen määrä, asioiden esittelymenettely ja asioiden käsittelyn nopeus kokouksissa) ei luo edellytyksiä tarkoituksenmukaiselle toiminnalle. Valmistelijan ja virkamiespuheenjohtajan merkitys lautakunnan päätöksenteossa on keskeinen. Lautakunnassa poiketaan vain harvoin alustavasta päätösehdotuksesta. Lautakunnan jäsenet ovat vain rajoitetusti tutustuneet asioihin etukäteen. Paikallistuntemusta on pidetty lautakuntien jäsenten erityisenä vahvuutena. Kuitenkaan paikallistuntemuksella ei nykyisen kaltaisessa lakisidon-

naisessa verotuksessa ole kovin suurta merkitystä. Tarvittaessa paikallistuntemusta on saatavilla myös verotoimistoista. Oikaisulautakuntien linja vaatimusten hyväksymisessä on verrattain varovainen. Tämä ilmenee muun muassa siinä, että lääninoikeudessa hyväksytään valituksista osittain tai kokonaan lähes puolet.

Oikaisulautakunnan liittymistä läheisesti alkuperäisen verotuspäätöksen tehneeseen viranomaiseen on pidetty ongelmallisena. Ongelmana on pidetty verojohtajan toimimista niin verotoimiston päällikkönä kuin oikaisulautakunnan puheenjohtajana sekä usein myös asian tosiasiallisena esittelijänä oikaisulautakunnassa.

Vaikka oikaisuvaatimuksista suurin osa käsitellään alle kolmessa kuukaudessa, on asioiden käsittelyyn kuluva aikaa kuitenkin pidetty oikaisulautakuntien yhtenä ongelmana. Verohallinnon tilastojen mukaan noin 13 prosentissa tapauksista käsittelyaika on nykyisin yli kuusi kuukautta.

Verohallinnossa suunnitellaan yritysverotuksen kehittämistä siten, että verovirastoihin perustettaisiin yritysverotukseen erikoistuneita yksiköitä. Tämä edellyttää, että myös oikaisulautakuntamenettelyä kehitetään. Yritysverotuksen kokoaminen nykyistä harvempiin yksiköihin ei sovellu oikaisulautakuntamenettelyn pohjana olevaan veropiirirakenteeseen eli siihen, että oikaisuvaatimus käsitellään verovelvollisen kotikunnan verotuksen oikaisulautakunnassa.

Laiksi verohallintolain muuttamisesta annettuun hallituksen esitykseen (HE 51/1997 vp) antamassaan vastauksessa (EV 86/1997 vp) eduskunta on edellyttänyt, että oikaisulautakuntia koskevat lainsäädäntökysymykset saatetaan eduskunnan päätettäväksi syksyllä 1997 ja että tässä yhteydessä otetaan käyttöön erityinen konserniveroviraston käsittelemiä asioita käsittelevä oikaisulautakunta.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen keskeisenä tavoitteena on verovelvollisen oikeusturvan parantaminen. Oikeusturvaa voidaan parantaa lisäämällä oikaisulautakunnan toimintaedellytyksiä, kottamalla oikaisulautakunnan jäsenten ammatittaitoa sekä lisäämällä luottamusta oikaisulautakunnan riippumattomuuteen ja asiantuntemukseen.

Oikaisulautakuntamenettelyn suurena etuna

on pidetty sitä, että oikeusturvaa on saanut suhteellisen nopeasti varsinaiseen muutoksenhakumenettelyyn verrattuna. Tarkoituksena on, että oikaisumenettelyn tehokkuus säilyisi.

Verotuksessa toimivaltaiseksi viranomaiseksi on syyskuun alusta 1997 nimetty verovirasto, joka korvaa aikaisemman lääninveroviraston. Alueellisia verovirastoja on nykyisin 10. On suunniteltu, että verovirastojen lukumäärää vähennettäisiin muutaman vuoden kuluessa. Vuoden 1998 alusta toimintansa aloittanut suurten yritysten verotuksen toimittava Konserniverokeskus on myös verovirasto. Vuoden 1999 alussa yhdistyvät Hämeen ja Keski-Suomen verovirastot Sisä-Suomen verovirastoksi sekä Savon ja Pohjois-Karjalan verovirastot Savo-Karjalan verovirastoksi. Verovirasto järjestää verotustoiminnot työjärjestyksellään. Tähän nähden ei ole tarkoituksenmukaista, että verovirastossa on useita erillisiä veropiirikohtaisia lautakuntia.

Esityksessä ehdotetaan, että verotuksen oikaisulautakunta muutetaan verovirastokoh-taiseksi. Kaikilla alueellisilla verovirastoilla ja myös Konserniverokeskuksella olisi oma verotuksen oikaisulautakuntansa. Tällä tavoin olisi mahdollista kehittää lautakunnan asiantuntemusta, riippumattomuutta ja merkitystä. Lautakunnan toimikaudeksi ehdotetaan viittä vuotta eli samaa kuin keskusverolautakunnalla.

Tarkoitus on, että lautakunnan puheenjohtajaksi määrättäisiin yleensä verohallinnon virkamies, ja hänen pääasiallisena tehtävänään olisi puheenjohtajana toimiminen. Kyseessä ei olisi puheenjohtajan virka, vaan henkilöllä olisi tavallisesti muu verohallinnon virka, jota hän ei hoitaisi puheenjohtajakaudellaan. Jos puheenjohtajaksi halutaan verohallinnon ulkopuolinen henkilö, esimerkiksi lääninoikeuden esittelijä, hänet nimitettäisiin verohallinnon määräaikaiseen virkaan ja hänelle annettaisiin määräys toimia lautakunnan puheenjohtajana. Näin menetellen varmistetaan se, että puheenjohtaja olisi päätoiminen. Puheenjohtajalta edellytettäisiin hyvää perehtyneisyyttä verotukseen. Asioiden lukumäärän mukaan puheenjohtajia voisi tarvittaessa olla useita samassa lautakunnassa, jolloin he toimisivat eri jaostojen puheenjohtajina. Toisaalta eri verovirastojen oikaisulautakunnilla voisi olla yhteinen puheenjohtaja. Lisäksi puheenjohtajat toimisivat toistensa sijaisina, kun puheenjohtaja on

esteellinen tai esimerkiksi lomalla. Verohallinnosta on sisäisin siirtoin löydettävissä puheenjohtajiksi sopivia virkamiehiä. Puheenjohtajan päätoimisuus ei merkitse virkojen lisääntymistä.

Puheenjohtajan määräisi Verohallitus, mikä korostaisi puheenjohtajan riippumattomuutta verotuksen toimittavasta viranomaisesta. Lisäksi Verohallitus määräisi, kuka on koko lautakunnan puheenjohtaja ja kuka puheenjohtajista toimii tämän estyneenä ollessa puheenjohtajana.

Koska lautakunta olisi verovirastokohtainen, ei olisi tarkoituksenmukaista, että kunnat suuren lukumääränsäkään vuoksi nimitäisivät nykyiseen tapaan jäsenet lautakuntaan. Jäsenet voisi nimittää periaatteessa joko verovirasto tai Verohallitus. Verohallituksen yhteydessä toimivan keskusverolautakunnan jäsenet määrää valtioneuvosto. Vastaavasti verovirastokohtaisen oikaisulautakunnan jäsenet voisi määrätä hallinnollisesti verovirastojen yläpuolella oleva Verohallitus. Myös tällä tavoin korostuisi lautakunnan jäsenten riippumattomuus verotuksen toimittavasta verovirastosta. Toisaalta tosiasiallisesti Verohallitus määräisi lautakuntaan yleensä veroviraston esittämät henkilöt. Verohallitus voisi kuitenkin jäseniä määrätessään ottaa valtakunnallisesti huomioon sen, että eri veronmaksajaryhmät tulevat tasapuolisesti edustetuiksi.

Asiantuntemuksen lisäämiseksi lautakunnan jäsenten tulisi olla verotukseen perehtyneitä henkilöitä, joita on löydettävissä jokaisen veroviraston virka-alueelta. Maantieteellisesti laajalla virka-alueella pitkistä välimatkoista saattaa tosin aiheutua tiettyjä ongelmia.

Jotta verotuksen oikaisulautakunta voisi olla mahdollisimman tasapuolinen ja oikeudenmukainen, siinä tulisi olla tasapuolisesti edustettuina veronmaksajien, veronsaajien ja verohallinnon esittämiä henkilöitä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lautakunnan jäsenistä neljäsosan tulisi olla verohallinnon, neljäsosan kuntien ja puolet eri veronmaksajaryhmien esittämiä henkilöitä. Asiasta säädettäisiin asetuksella. Asetusluonnos on liitteenä. Vastaavasti meneteltäisiin oikaisulautakunnan jaostoissa. Jotta ketään ei voitaisi määrätä ilman omaa suostumustaan oikaisulautakunnan jäseneksi, jokaisen olisi annettava suostumuksensa tehtävään.

Ennen oikaisulautakunnan jäsenten nimitämistä verovirasto kuulisi eri veronmaksajaryhmiä edustavia järjestöjä, jotka esittäisivät verotukseen perehtyneitä ehdokkaita. Veronmaksajaryhmiä edustavat järjestöt voisivat keskenään neuvotella valtakunnallisesti ja alueellisesti henkilöistä.

Luontevaa on, että kunnat edustaisivat oikaisulautakunnassa veronsaajia. Tarkoituksenmukaista olisi, että myös kunnat voisivat neuvotella keskenään kuntien esittämistä henkilöistä. Kuntien edustaja voisi olla esimerkiksi jonkin kunnan talouspäällikkö tai muu verotukseen perehtynyt henkilö. Konserniverokeskuksen oikaisulautakuntaan Suomen Kuntaliitto esittäisi veronsaajia edustavat henkilöt. Verohallinto, joka vastaa verotuksen oikeellisuudesta ja yhdenmukaisuudesta, voisi esittää asiantuntevan henkilön joko verohallinnon sisältä tai esimerkiksi verotuksen tutkijoiden piiristä. Tällä tavoin oikaisulautakuntien asiantuntemus parantuisi nykyisestä samalla kun luottamus jäsenten riippumattomuuteen kasvaisi.

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenten määrä riippuu asioiden määrästä ja vaikeusasteesta. Pienissä verovirastoissa jäsenmäärä voisi olla melko pieni. Suurissa verovirastoissa tarvittaisiin useampia jaostoja, jolloin lautakunnan jäsenmäärä olisi suurempi. Tämän vuoksi verotuksen oikaisulautakunnan jäsenmääräksi ehdotetaan puheenjohtajan lisäksi 4—16 jäsentä. Oikaisulautakunta voisi tarvittaessa jakaantua enintään neljään jaostoon. Lautakunta itse päättäisi sisäisesti tehtävien jaosta jaostojen kesken sekä jäsenistä eri jaostoihin. Lautakunnassa noudatettavaan menettelyyn sovellettaisiin kuten nykyisinkin hallintomenettelylakia (598/1982) sekä verotusmenettelystä annettua lakia (1558/1995, jäljempänä verotusmenettelylaki). Jos oikaisulautakunnan jäsen tai puheenjohtaja estyy pysyvästi hoitamasta tehtäväänsä tai eroaa, Verohallitus määrää uuden jäsenen tai puheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Oikaisulautakunnan puheenjohtajan ja jäsenen esteellisyteen sovellettaisiin hallintomenettelylain esteellisyyttä koskevia säännöksiä. Koska puheenjohtajan ja jäsenen riippumattomuutta verotuksen toimittaneesta viranomaisesta halutaan erityisesti korostaa, mainittaisiin laissa nimenomaisesti, että puheenjohtaja tai jäsen on esteellinen, jos hän on ottanut osaa verotuspäätöksen tekemiseen.

Oikaisukäsittelyn keskeisenä tehtävänä on antaa oikeusturvaa nopeasti ja asiantuntevasti. Jos kaikki asiat käsiteltäisiin lautakunnan laajassa kokoonpanossa, vaarana on, että

asiat ruuhkautuvat. Tämän vuoksi ehdotetaan asioiden jakamista niiden fiskaalisen merkityksen perusteella kahteen ryhmään: asiat, joissa on kyse verossa laskettuna enintään 10 000 markasta, ja asiat, joissa on kyse yli 10 000 markasta. Oikaisulautakunta tai sen jaosto voisi puheenjohtajan ja yhden oikaisulautakunnan tai sen jaoston veronmaksajia edustavan jäsenen kokoonpanossa ratkaista asian, jossa veron määrä voisi muuttua enintään 10 000 markkaa. Oikeusturvan vuoksi on tärkeää, että puheenjohtaja ja jäsen ovat ratkaisusta yksimielisiä. Muissa tilanteissa asia käsiteltäisiin normaalissa oikaisulautakunnan tai sen jaoston kokoonpanossa. Näin huolehditaan verovelvollisen oikeusturvasta sekä vahvistetaan luottamusta asioiden tasapuoliseen käsittelyyn.

Verovirasto voisi edelleen hyväksyä oikaisuvaatimuksen osittain tai kokonaan. Kokonaan hyväksytty asia ei siis tulisi lainkaan oikaisulautakuntaan ratkaistavaksi. Nykyinen hyväksi osoittautunut käytäntö jatkuisi tältä osin.

Nykyisin kaikki veronsaajien puolesta tehty oikaisuvaatimukset ratkaisee oikaisulautakunta. Vaikka veroasiamiehet toimivat itsenäisesti, voidaan edellyttää, että veroasiamiesten tekemät oikaisuvaatimukset yleensä koskevat joko periaatteellisesti tärkeää tai taloudellisesti merkittävää asiaa. Verovelvollisen oikeusturvan kannalta on siten perusteltua, että asia käsitellään joko oikaisulautakunnassa tai fiskaalisesti vähäisemmissä asioissa puheenjohtajan ja yhden veronmaksajia edustavan jäsenen kokoonpanossa. Verovirasto ei siten voisi itse ratkaista minkäänlaisia asiamiehen tekemää oikaisuvaatimusta.

Käsittely verotuksen oikaisulautakunnassa on kirjallista. Verotuksen oikaisulautakunta voi kuitenkin varata hallintomenettelylain 18 §:n mukaisesti verovelvolliselle mahdollisuuden esittää suullisesti vaatimuksensa. Suullisessa kuulemisessa on myös veroasiamiehelle varattava tilaisuus olla paikalla. Oikaisulautakunta voi myös evätä suullisen kuulemisen. Suullisesti esitetty vaatimus merkitään asiakirjoihin. Lausumallaan verovelvollinen täydentää aikaisemmin oikaisulautakunnalle jättämänsä vaatimusta. Oikaisulautakunnan päätös annetaan kirjallisesti.

Verotusmenettelylain verotarkastusta koskevan 14 §:n mukaan verovelvollisen on Verohallituksen ja veroviraston lisäksi veroasiamiehen kehotuksesta esitettävä tarkastetta-

vaksi muun muassa kirjanpitoa. Verotusmenettelylain 11 §:n mukaan verovelvollisen on annettava lisätietoja muun muassa veroasiamiehen kehotuksesta. Kaksiasianosaisuhteessa prosessin osapuolet ovat periaatteessa tasavertaisia. Tasavertaisuus ei toteudu, jos toisella osapuolella on lakiin perustuva valta esimerkiksi vaatia tarkastettavakseen vaikkapa kirjanpito. Tämän vuoksi ehdotetaan mainituista lainkohdista poistettavaksi maininta veroasiamiehestä. Jos veroasiamies tarvitsee tehtävänsä varten verovelvolliselta sellaisia tietoja, jotka eivät ilmene veroilmoituksesta tai muista veroviraston käytettävissä olevista asiakirjoista, veroasiamies voi pyytää verovirastoa hankkimaan verovelvolliselta nämä tiedot. Luonnollisesti hän voi pyytää tietoja suoraan myös verovelvolliselta, tosin ilman laissa säädettyjä pakotteita.

Asioiden valmistelu oikaisulautakunnassa tapahtuisi nykyiseen tapaan siinä veroviraston yksikössä, jonka tehtävänä se veroviraston työjärjestyksen mukaan on. Lautakunnassa asia ratkaistaisiin nykyiseen tapaan ilman esittelyä. Asiasta ehdotetaan säädettäväksi verohallintolaissa. Myös puheenjohtajan ja yhden jäsenen kokoonpanossa ratkaistaviksi kuuluvat asiat valmisteltaisiin vastavalla tavalla verovirastossa. Siten oikaisulautakunnan asioiden valmisteluun ei tarvittaisi uutta henkilökuntaa. Nykyiseen tapaan lautakunnan kokouksessa voisi olla läsnä ja ottaa osaa keskusteluun asian valmistellut henkilöt. Asiaa käsiteltäessä olisi tuotava esille myös verovelvollisen esittämät näkökohdat.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsenäinen lainsäädäntöoikeus koskien muun muassa kunnallisverotusta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että Ahvenanmaan maakunnassa olisi oma verotuksen oikaisulautakunta, joka sijoitettaisiin Ahvenanmaan verotoimistoon. Lautakunnan valintaan sovellettaisiin samaa menettelyä kuin muualla valtakunnassa. Lounais-Suomen verovirasto kuuluisi lisäksi vielä Ahvenanmaan maakuntahallitusta jäsenistä ennen esityksen tekoa Verohallitukselle. Muutoin noudatettaisiin samaa menettelyä kuin verovirastokohtaisissa oikaisulautakunnissa.

Verotusmenettelylain 49 §:n mukaan verovelvollisen verotus päättyy Verohallituksen määräämänä aikana. Verotus voi päättyä eri verovelvollisilla eri aikaan. Yhteisöillä verotus päättyy yhteisöjen ja yhteisetuoksien ve-

rotuksen päättymisajankohdasta annetun Verohallituksen päätöksen (345/1997) mukaan 10 kuukauden kuluttua tilikauden päättymiskuukauden lopusta lukien. Veronsaajien muutoksenhakuaika päättyy nykyisin verotuksen päättymistä seuraavan vuoden kesäkuun lopussa. Siten veronsaajien muutoksenhakuaika vaihtelisi verotuksen päättymisajankohdasta riippuen kuudesta kuukaudesta lähes puoleentoista vuoteen. Tätä ei voida pitää verovelvollisten tasapuolisen kohtelun kannalta hyväksyttävänä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että veronsaajien muutoksenhakuaika olisi aina sama kuin tähän saakka on ollut eli kahdeksan kuukautta verotuksen päättymisestä. Koska kiinteistöverolaissa (654/1992) ei nykyisin säädetä, milloin verotus päättyy, ehdotetaan, että Verohallitus määräisi asiasta.

Nykyisin oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siihen lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä asianomainen verotuksen oikaisulautakunta on. Käytännössä tämä tarkoittaa yleensä verovelvollisen kotipaikan lääninoikeutta. Koska oikaisulautakuntien toimivalta ehdotetaan laajennettavaksi verovirastokohaiseksi ja koska jo nykyisinkin veroviraston toimivalta voi ulottua useamman lääninoikeuden tuomiopiiriin, on valituspaikkaa koskevia säännöksiä muutettava. Valituspaikkaa koskevilla muutoksilla pyritään siihen, että valitukset ohjautuisivat tasapuolisesti eri lääninoikeuksiin ja ettei verohallinnon sisäinen organisoituminen vaikuttaisi valitusasioiden jakaantumiseen lääninoikeuksien kesken.

Esityksessä ehdotetaan, että valitus tehtäisiin tulo- ja varallisuusverotuksessa pääsääntöisesti sille lääninoikeudelle, jonka tuomiopiirissä verovelvollisella on kotikunta. Jos puolisoilla on kotikunta eri verovirastojen alueella, verotuksen toimittaa miehen kotikunnan verovirasto. Tämän mukaisesti ehdotetaan valituspaikaksi miehen kotikunnan lääninoikeutta. Konserniverokeskuksen oikaisulautakunnan antamiin päätöksiin haettaisiin keskitetysti muutosta Uudenmaan lääninoikeudelta. Jos Verohallitus on verohallintolain 13 §:n nojalla muutoin määrännyt, että verotus toimitetaan muussa verovirastossa kuin laissa säädetään, valitus tehdään asianomaisen verolain mukaan määräytyvälle lääninoikeudelle. Verovelvollinen, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa, voisi hakea muutosta Uudenmaan lääninoikeudelta. Sellaista tilannetta varten, ettei verotusta ole lainkaan

toimitettu, ehdotetaan lakiin lisättäväksi säännös, mihin oikaisulautakuntaan oikaisuvaatimus siinä tapauksessa tehdään.

Perintö- ja lahjaverotuksessa ehdotetaan valituspaikaksi sitä lääninoikeutta, jonka tuomiopiirissä perinnönjättäjä kuollessaan asui tai lahjanantaja lahjaverovelvollisuuden alkaessa asui. Jos mikään lääninoikeus ei olisi toimivaltainen käsittelemään valitusta, muutosta haettaisiin Uudenmaan lääninoikeudelta. Kiinteistöverotukseen muutosta haettaisiin siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä kiinteistö sijaitsee, tai jos verotus on toimitettu verovelvollisen kotikunnassa, siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen kotikunta on. Näin varmistettaisiin eri lääninoikeuksille tarkoituksenmukainen työnjako.

Muutoksenhakuaika on yleensä viisi vuotta verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta. Jos verotusta muutetaan tai oikaistaan viidennen vuoden lopussa, verovelvollisella on määräajan estämättä 60 päivän muutoksenhakuaika päätöksestä tiedon saatuaan. On ollut epäselvää, mistä ajankohdasta 60 päivän määräaika lasketaan. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi asiasta maininta. Päätös katsotaan saaduksi tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Verohallinto voisi lähettää asiakirjat säännönmukaisesti postitse ilman saantitodistusta. Asiakirjaan merkittäisiin postiinjättöpäivä. Jos muutoksia tehdään muutoksenhakuajan loppupuolella, olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista, että tiedoksi saanti varmistetaan lähettämällä asiakirja saantitodistuksella, jolloin pystytään tarkasti toteamaan, milloin määräaika on alkanut.

Oikaisulautakuntamenettely liittyy vain tulo- ja varallisuusverotukseen, kiinteistöverotukseen sekä perintö- ja lahjaverotukseen. Lautakuntamenettely on siten hyvin verolajikohtaista. Verotuksen oikeusturvayöryhmä esitti välimietinnössään (VM työryhmämistio 17/1997), että oikaisulautakuntien toimivaltaa laajennettaisiin koskemaan kaikkia verohallinnon hoitamia verolajeja. Lausunnonantajat eivät olleet tältä osin yksimielisiä. Erityisesti arvonnäisäveroasioiden sisällyttämistä oikaisulautakuntamenettelyyn vastustettiin. Arvonnäisäverotusta koskevien valitusten käsittely on nykyisin keskitetty asioiden vaikeuden ja lukumäärän vuoksi yhteen lääninoikeuteen, Uudenmaan lääninoikeuteen. Tähän järjestelmään on suunnitteilla muutok-

sia. Oikaisulautakuntien toimivaltaa ei tässä vaiheessa ehdoteta laajennettavaksi. Hallitus tulee kuitenkin seuraamaan uudistusta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin oikaisulautakuntien toimivallan laajentamiseksi myös muun muassa arvonlisäverotukseen.

Nykyisten oikaisulautakuntien toimikausi olisi päättynyt vuoden 1997 lopussa. Verohallintolain muuttamisesta annetulla lailla (1105/1997) nykyisten lautakuntien toimikautta on jatkettu seitsemällä kuukaudella eli heinäkuun loppuun 1998. Uudet lautakunnat voisivat aloittaa työnsä 1 päivänä elokuuta 1998.

3. Muut muutokset

Lainsäädännössä esiintyy edelleen useissa kohdin vanhentuneita termejä. Tässä esityksessä ehdotetaan tehtäviksi nimikemuutoksista johtuvat tarkistukset niihin lakeihin, joihin oikaisulautakuntaa koskevan uudistuksen vuoksi ehdotetaan muita muutoksia. Muun muassa lääninverovirastoista on tullut verovirastoja. Lääninverojohdajan nimi on muutettu alueverojohdajaksi.

4. Esityksen vaikutukset

Verotuksen oikaisulautakuntaa koskevalla uudistuksella ei ole olennaisia välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Uudistuksen ensisijainen tavoite on parantaa verovelvollisen oikeusturvaa.

Hallinnollisesti uudistus merkitsee päätömisiksi puheenjohtajiksi määrättävien henkilöiden työtehtävien muuttumista. Päätoimisia puheenjohtajia arvioidaan tarvittavan noin 15–25. Oikaisulautakunnan kokouskustannusten ei arvioida nousevan nykyisistä noin kahden miljoonan markan vuotuisista kustannuksista. Arviolta kaikista oikaisuvaatimuksista yli puolet käsiteltäisiin puheenjohtajan ja yhden veronmaksajia edustavan jäsenen kokouksessa.

5. Asian valmistelu

Esitystä on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriön asettaman Verotuksen oikeusturvatyöryhmän välimietinnössä (VM työryhmämuistio 17/1997) esitetyn ratkaisun pohjalta. Työryhmän ehdotuksista valtiovarainministeriö pyysi lausunnon keskeisiltä viranomaisilta, keskusvirastoilta, keskusjärjestöiltä ja työmarkkinajärjestöiltä. Lausunnoissa kannatettiin pääsääntöisesti uudistusta, muun muassa verotuksen oikaisulautakunnan kehittämistä verovirastokohtaiseksi, jäsenten asiantuntemuksen kohottamista ja lautakunnan riippumattomuuden lisäämistä verotuksen toimittavasta viranomaisesta.

Esitystä on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallituksen kanssa. Esitystä valmisteltaessa on erikseen kuultu oikeusministeriötä, Suomen Kuntaliittoa ja Ahvenanmaan maakuntahallitusta. Lisäksi esitysluonnos on ollut verotuksen oikeusturvatyöryhmän jäsenten käytettävissä.

6. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Ennen verohallintolain muuttamista koskevan lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin, kuten puheenjohtajien ja jäsenten valintaan. Ehdotetun lain mukaan valitun verotuksen oikaisulautakunnan ensimmäinen toimikausi päättyisi joulukuun 31 päivänä 2002. Jos verotus on päättynyt ennen lain voimaantuloa, veroasiamiehen oikaisuvaatimuksen määräaika laskettaisiin lain voimaantulosta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

verohallintolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun verohallintolain (1557/1995) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 637/1997,
muutetaan 4 § ja 13 §:n 4 momentti, sellaisena kuin näistä on 4 § osaksi mainitussa laissa 637/1997, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a—4 c § seuraavasti:

4 §

*Verotuksen oikaisulautakunta ja sen
 kokoonpano*

Jokaisessa verovirastossa on verotuksen oikaisulautakunta. Verotuksen oikaisulautakunta on myös Lounais-Suomen veroviraston Ahvenanmaan verotoimistossa. Oikaisulautakunta voi toimia jaostoihin jakautuneena. Lautakunnan toimikausi on viisi kalenterivuotta.

Verohallitus määrää veroviraston esityksestä yhden tai useamman verohallinnon virkamiehen toimimaan verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana. Lisäksi verohallitus määrää, kuka puheenjohtajista toimii lautakunnan puheenjohtajana ja kuka puheenjohtajista kunkin sijaisena puheenjohtajan ollessa estynyt.

Verotuksen oikaisulautakunnassa on puheenjohtajan lisäksi vähintään neljä ja enintään kuusitoista muuta jäsentä, jotka verohallitus määrää veroviraston esityksestä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jonka verohallitus määrää veroviraston esityksestä. Jos lautakunta toimii jaostoihin jakaantuneena, kussakin jaostossa on puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä.

Verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajan tulee olla hyvin perehtynyt verotukseen. Lautakunnan jäsenen tulee olla perehtynyt verotukseen.

Ahvenanmaan verotoimiston verotuksen oikaisulautakunnan jäsenet määrätään Ahvenanmaalta. Ahvenanmaan oikaisulautakunnasta on soveltuvin osin voimassa, mitä verotuksen oikaisulautakunnasta muualla säädetään.

Jaostosta, sen puheenjohtajasta ja jäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä verotuksen oikaisulautakunnasta, sen puheenjohtajasta ja jäsenistä säädetään.

4 a §

*Päätösvaltaisuus ja menettely verotuksen
 oikaisulautakunnassa*

Verotuksen oikaisulautakunta on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja ja vähintään puolet lautakunnan muista jäsenistä. Lautakunta tai sen jaosto voi kuitenkin kokoonpanossa, johon kuuluvat puheenjohtaja ja yksi veronmaksajia edustava jäsen, ratkaista asian, jossa veron määrä voi oikaisuvaatimuksen johdosta muuttua enintään 10 000 markkaa, jos puheenjohtaja ja jäsen ovat ratkaisusta yksimielisiä.

Verotuksen oikaisulautakunnan jaoston käsiteltävä asia on siirrettävä lautakunnan ratkaistavaksi, jos lautakunnan puheenjohtaja taikka asianomaisen jaoston puheenjohtaja tai muu jäsen sitä vaatii.

Verotuksen oikaisulautakunnassa asiat ratkaistaan ilman esittelyä. Lautakunnassa noudatettavaan menettelyyn sovelletaan muuten, mitä 4 b §:ssä, hallintomenettelylaissa (598/1982) ja verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) säädetään.

Jos verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtaja tai muu jäsen on ottanut osaa verotuspäätöksen tekemiseen, hän ei saa käsitellä asiaa lautakunnassa. Lautakunnan puheenjohtajan ja muun jäsenen esteellisyydestä on lisäksi voimassa, mitä hallintomenettelylaissa säädetään esteellisyydestä.

4 b §

*Läsnäolo-oikeus verotuksen
oikaisulautakunnan kokouksessa*

Verohallinnon asianomaisilla virkamiehillä ja verotuksen oikaisulautakunnan kutsumalla asiantuntijalla on oikeus olla läsnä lautakunnan kokouksessa ja siellä ottaa osaa keskusteluun. Veroasiamies, verovelvollinen tai sivulliset eivät saa olla läsnä kokouksessa, jollei hallintomenettelylain 18 ja 19 §:stä muuta johdu.

4 c §

*Tarkemmat säännökset verotuksen
oikaisulautakunnasta*

Asetuksella annetaan tarkemmat säännökset verotuksen oikaisulautakunnasta, sen jaostoista, lautakunnan ja jaostojen jäsenistä sekä menettelystä verotuksen oikaisulautakunnassa.

13 §

Verotusta koskevan toimivallan siirto

Jos veroviraston virka-alueena on koko maa, tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa toimivaltaisena lääninoikeutena on Uudenmaan lääninoikeus. Oikaisuvaatimusmenettelyyn ja muutoksenhakuun sovelletaan, mitä muualla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämän lain mukaan valitun verotuksen oikaisulautakunnan ensimmäinen toimikausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 2002.

2.

Laki**verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/1995) 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 10 §:n 3 momentti, 11 §, 14 §:n 1 momentti, 19 ja 20 §, 23 §:n 1 momentti, 26 §:n 1 momentti, 41 §:n 4 momentti, 51 §:n 1 momentti, 54, 59 ja 61 §, 62 §:n 2 momentti, 63 §:n 2 momentti, 64, 66, 67, 69, 73 ja 75 §, 76 §:n 1 ja 4 momentti, 79 §:n 1 momentti, 80, 82 ja 85 §, 88 §:n 4 momentti ja 90 §,

sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 3 momentti laissa 1122/1996, 62 §:n 2 momentti laissa 997/1996 ja 85 § laissa 536/1996, seuraavasti:

6 §

Verotuksen toimittava viranomainen

Verotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella verovelvollisen kotikunta on.

Yhtymän kotikunnan verovirasto vahvistaa perusteen, jonka mukaan yhtymän tulo ja varat sekä tappio ja velat jaetaan osakkaille.

Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri verovirastojen alueilla, miehen kotikunnan verovirasto toimittaa myös vaimon

verotuksen vaimon kotikunnan tulovero-
prosentin mukaan.

7 §

*Velvollisuus antaa veroilmoitus tai muu
ilmoitus*

Verovelvollisen, jolla on verovuonna ollut veronalaista tuloa tai varallisuutta, on verotusta varten annettava kehotuksesta veroilmoitus. Velvollinen antamaan veroilmoituksen on myös jokainen muu, jolta verovirasto

sitä erityisesti vaatii.

8 §

Veroilmoituksen tai muun ilmoituksen antaminen

Verohallitus määrää, milloin ja mille verovirastolle veroilmoitus tai muu ilmoitus on annettava.

Veroviraston on vaadittaessa annettava todistus veroilmoituksen tai muun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Verovirasto voi pyynnöstä pidentää veroilmoituksen tai siihen liitettävien tietojen ja selvitysten taikka muun ilmoituksen antamisaikaa. Päätökseen ei saa hakea muutosta.

10 §

Veroilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa annettavat tiedot

Jos veroehdotuksen sisältämät tiedot ovat puutteelliset tai väärät, verovelvollisen on tehtävä tarvittavat muutokset ja lisäykset sekä toimitettava korjattu ehdotus verovirastoon.

11 §

Lisätietojen antaminen

Verovelvollisen on verohallituksen, veroviraston tai muutoksenhakuviranomaisen kehotuksesta annettava veroilmoituksen lisäksi samoin velvoituksin ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka saattavat olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

14 §

Verotarkastus

Verovelvollisen on verohallituksen tai veroviraston kehotuksesta verovuoden aikana tai myöhemmin esitettävä Suomessa tarkastettavaksi kirjanpitoa, muistiinpanonsa samoin kuin kaikki se elinkeinotoimintaan tai muuhun tulonhankkimistoimintaan liittyvä sekä muu aineisto ja omaisuus, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen

verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

19 §

Sivullisen erityinen tiedonantovelvollisuus

Jokaisen on annettava verohallituksen tai veroviraston kehotuksesta nimen, pankkitilin numeron, tilitapahtuman tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella tietoja, jotka saattavat olla tarpeen muun verovelvollisen verotusta tai muutoksenhakua koskevan asian käsitteilyä varten ja jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista tai muutoin ovat hänen tiedossaan, jollei hänellä lain mukaan ole oikeutta kieltäytyä todistamasta asiasta. Verotukseen vaikuttavia, taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

20 §

Viranomaisen erityinen tiedonantovelvollisuus

Valtion ja kunnan viranomaisen sekä muun julkisyhteisön on verohallituksen tai veroviraston pyynnöstä annettava tai esitettävä tarkastettaviksi sellaiset tiedot, jotka saattavat olla tarpeen verotusta tai muutoksenhakua varten ja jotka selviävät viranomaisen tai muun julkisyhteisön hallussa olevista asiakirjoista tai muutoin ovat tämän tiedossa, jos tiedot eivät koske sellaista asiaa, josta lain mukaan ei saa todistaa. Verotukseen vaikuttavia taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

Valtion viranomaisen on verohallituksen tai veroviraston kehotuksesta annettava verotusta varten lausuntoja sekä toimitettava arvioita toimialaansa kuuluvissa kysymyksissä.

23 §

Tarkastusoikeus ja uhkasakko

Verohallituksella ja verovirastolla on oikeus tarkastaa kaikki ne asiakirjat, joista edellä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja voi olla saatavissa.

26 §

Yleiset periaatteet

Verotusta toimittaessaan verovirasto laskee ja maksuunpanee tässä laissa tarkoitettut verot ja maksut sekä tarvittaessa muuttaa verotusta.

41 §

Yhteisökoron laskeminen

Veroviraston veroilmoituksen antamiselle myöntämää pidennystä ei oteta huomioon yhteisökorkoa laskettaessa. Yhteisökorko määrätään täysin markoin siten, että täydet markat ylittävää osuutta ei oteta huomioon.

51 §

Verolippu ja verotustodistus

Kun verovirasto on toimittanut verotuksen, verovelvolliselle lähetetään verolippu ja selvitys verotuksen perusteista sekä ohjeet, miten verotukseen voidaan hakea muutosta.

54 §

Verotuksen muuttaminen

Verovirasto voi muuttaa verotusta siten kuin jäljempänä säädetään tai toimittaa verotuksen muutoksenhakuviranomaisen päätöksen perusteella uudelleen ottaen huomioon, mitä 6 luvussa säädetään.

59 §

Jälkiverotuksen ja veronoiikaisun kohdistaminen kuolinpesään

Verovelvollisen kuoltua toimitettava jälki-verotus ja veronoiikaisu kohdistetaan kuolinpesään. Jälkiverotus on tällöin toimitettava kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu verovirastolle.

61 §

Oikaisuviranomainen

Verotuksen oikaisulautakunta ratkaisee verotusta koskevat oikaisuvaatimukset. Verovirasto voi kuitenkin ratkaista 62 §:n 1 momentissa tarkoitettun henkilön tekemän oikaisuvaatimuksen siltä osin kuin esitetty vaatimus hyväksytään.

62 §

Oikeus muutoksenhakuun

Veroasiamiehellä ja kunnalla on oikeus hakea muutosta verotukseen sekä yhtymän tulo ja varallisuuden vahvistamiseen ja niiden jakoon. Oikeus hakea muutosta tuloverolain 21 §:ssä tarkoitettun osittain verovapaan yhteisön verotukseen on kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kunnalla. Seurakunnalla on oikeus hakea muutosta kirkollisverotukseen. Kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kansaneläkelaitoksella on oikeus hakea muutosta vakuutetun sairausvakuutusmaksuun.

63 §

Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle

Oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle siinä verovirastossa, joka on toimittanut tai jonka olisi tullut toimittaa verotus taikka joka on vahvistanut perusteen, jonka mukaan yhtymän tulo ja varat sekä tappio ja velat jaetaan osakkaille. Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa asianomaiseen verovirastoon.

64 §

Oikaisuvaatimuksen määräaika

Verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun on tehtävä oikaisuvaatimus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen on kuitenkin tehtävä oikaisuvaatimus kahdeksan kuukauden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymisestä.

Verotuksen muuttamista koskevasta veroviraston päätöksestä saadaan 1 momentissa säädetyn määräajan estämättä tehdä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Jollei muuta näytetä, päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi. Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

66 §

Valitus lääninoikeuteen

Verovelvollinen tai muu muutoksenhakuun oikeutettu saa hakea oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen tai yhtymän kotikunta 5 §:n mukaan on. Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri lääninoikeuksien tuomiopiirissä, oikaisulautakunnan päätökseen haetaan muutosta miehen kotikunnan lääninoikeudelta. Jos mikään lääninoikeus ei olisi toimivaltainen käsittelemään valitusta, muutosta haetaan Uudenmaan lääninoikeudelta. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verovirastoon.

67 §

Valitusajaka

Verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun on tehtävä valitus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta. Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen on kuitenkin tehtävä valitus kahdeksan kuukauden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymisestä. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadaan tämän määräajan estämättä valittaa 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Jollei muuta näytetä, päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kulje-

tettavaksi. Edellä mainittujen viranomaisten valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

69 §

Vastine ja vastaselitys

Veroviraston tulee varata verovelvolliselle veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan tai kansaneläkelaitoksen tekemästä valituksesta ja veroasiamiehelle verovelvollisen tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olleet asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös verotuksen oikaisulautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä. Asiakirjoihin on liitettävä myös veroviraston lausunto valituksesta.

73 §

Muutosperusteen vahvistaminen

Jos oikaisuvaatimukseen tai valitukseen tehdyllä päätöksellä joku on määrätty verovelvolliseksi tai verotusta koskevaa päätöstä on muutettu, on muutoksen tekvän viranomaisen vahvistettava muutoksen peruste. Jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden tai lääninoikeuden edellä tarkoitettusta päätöksestä on lähetettävä lääninoikeudelle, verovirastolle ja, jos päätös koskee kunnallisverotusta, kunnalle.

75 §

Seurannaismuutos

Jos verotusta on muutettu toisen verovuoden tai toisen verovelvollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla, verovirasto muuttaa myös toisen verovuoden tai toisen verovelvollisen verotusta muutosta vastaavasti (*seurannaismuutos*), jollei muutoksen tekeminen ole erityisestä syystä kohtuutonta. Verovelvolliselle on, jos mahdollista, ennen muutoksen tekemistä varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Verovirasto voi muuttaa verovelvollisen verotusta silloinkin, jos verotusta on toisessa valtiossa muutettu Suomen verotukseen vaikuttavalla tavalla.

76 §

Verotuksen muuttaminen muutoksenhaun johdosta

Jos muutoksenhaun johdosta annetun päätöksen perusteella vero on poistettava tai sitä on alennettava, verovirasto muuttaa verotusta ja palauttaa takaisin liikaa maksetun veron korkoseuraamuksineen.

Jos muutoksenhaun johdosta annetun päätöksen perusteella joku on määrättävä verovelvolliseksi tai veroa on korotettava, verovirasto muuttaa verotusta ja perii maksamattoman veron korkoseuraamuksineen.

79 §

Asian siirto

Jos verotusta muutettaessa tai muutoksenhakua käsiteltäessä havaitaan, että verotusta ei ole toimitettu oikeassa verotuspaikassa, viranomaisen on, jos se ei katso voivansa ratkaista asiaa välittömästi, siirrettävä asia sille verovirastolle, jonka olisi pitänyt toimittaa verotus.

80 §

Rajoitetusti verovelvollisen verotuspaikka

Uudenmaan verovirasto toimittaa rajoitetusti verovelvollisen verotuksen.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään:

1) rajoitetusti verovelvollisen verotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella olevassa kunnassa sijaitsee elinkeinotoimintaa harjoittavan verovelvollisen kiinteä toimipaikka, tai se verovirasto, jonka alueella olevassa kunnassa sijaitsevaa kiinteää omaisuutta rajoitetusti verovelvollinen on omistanut, hallinnut tai luovuttanut;

2) jos rajoitetusti verovelvollinen on omistanut, hallinnut tai luovuttanut kiinteistön tai sen osan hallintaan oikeuttavia suomalaisen osakeyhtiön tai osuuskunnan osakkeita tai osuuksia, verotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella osakeyhtiön tai osuuskunnan kotipaikka on;

3) jos tulo on saatu Ahvenanmaan maakunnasta, rajoitetusti verovelvollisen vero-

tuksen toimittaa Lounais-Suomen veroviraston Ahvenanmaan verotoimisto.

82 §

Toimivaltainen verotuksen oikaisulautakunta

Rajoitetusti verovelvollisen verotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle siinä verovirastossa, jonka alueella 80 §:ssä tarkoitettu kiinteä toimipaikka tai kiinteä omaisuus sijaitsee tai jonka alueella osakeyhtiön tai osuuskunnan kotipaikka on, taikka Uudenmaan tai Lounais-Suomen veroviraston Ahvenanmaan verotoimiston verotuksen oikaisulautakunnalle.

85 §

Ennakkotiedon hakeminen verovirastolta

Verovirasto voi verovelvollisen tai yhtiön kirjallisesta hakemuksesta antaa tuloveroa ja varallisuusveroa koskevan tiedon siitä, kuinka verovirasto tulee hakemuksessa tarkoitettua asiassa verotusta toimitettaessa menettelemään (*ennakkotieto*).

Ennakkotiedon antaa verotuksen toimittava verovirasto. Ennakkotieto annetaan määräajaksi. Se annetaan kuitenkin enintään verovuodelle, joka päättyy viimeistään ennakkotiedon antamista seuraavan kalenterivuoden aikana. Ennakkotietoa ei anneta, jos asiaa koskeva hakemus on vireillä keskusverolautakunnassa tai keskusverolautakunta on ratkaissut asian.

Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Hakemus on tehtävä ennen sen ajan päättymistä, jonka kuluessa veroilmoitus on määrätty annettavaksi.

Ennen kuin ennakkotietopäätös annetaan hakijalle tiedoksi, veroviraston on hankittava veroasiamieheltä ilmoitus siitä, käyttääkö hän oikeuttaan hakea muutosta verotukseen, joka on toimitettu ennakkotiedossa tarkoitettulla tavalla. Ilmoitus on hankittava ja annettava viivytyksettä, ja ilmoituksesta tehdään merkintä ennakkotietopäätökseen.

Veroviraston on verovelvollisen tai yhtiön vaatimuksesta noudatettava ennakkotietoa verotusta toimitettaessa.

Veroviraston ennakkotietoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

88 §

Veronhuojennus

Verovirasto ratkaisee hakemuksen, jos vapautettaviksi pyydetty määrät ovat enintään 300 000 markkaa. Asianomainen ministeriö voi ottaa verohallituksen tai veroviraston käsiteltävän periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

90 §

Veronlykkäys

Verovirasto voi erityisistä syistä ja 88 tai 89 §:ssä mainituin edellytyksin hakemukses-

ta myöntää veron suorittamisen lykkäystä. Verohallitus voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Verovirasto ja verohallitus myöntävät lykkäyksen asianomaisen ministeriön määräämin ehdoin. Asianomainen ministeriö voi myös ottaa asian ratkaistavakseen ja määrätä ehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Jos verotus on päättynyt vuonna 1998 ennen tämän lain voimaantuloa, veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen oikaisuvaatimuksen määräaika laskeaan tämän lain voimaantulosta.

3.

Laki**kiinteistöverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä heinäkuuta 1992 annetun kiinteistöverolain (654/1992) 16—18 ja 20 §, 21 §:n 1 ja 4 momentti, 22 §, 24 §:n 2 momentti, 26 §:n otsikko, 1 ja 3 momentti ja 28 §,

sellaisina kuin niistä ovat 16—18 ja 20 §, 24 §:n 2 momentti ja 26 §:n 1 momentti laissa 1560/1995, 21 §:n 1 ja 4 momentti sekä 26 §:n 3 momentti laissa 541/1996 ja 22 § laissa 1084/1993 ja mainituissa laissa 1560/1995, seuraavasti:

16 §

Verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuus

Verovelvollisen on kehotuksesta annettava verovirastolle ne tiedot ja selvitykset, jotka saattavat olla tarpeen kiinteistöverotuksen toimittamista tai muutoksenhakua varten. Verovelvollisen velvollisuudesta antaa tietoja verotuksen toimittamista varten on soveltuvin osin voimassa, mitä verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuudesta verotusmenette-

lystä annetun lain (1558/1995) 2 luvussa säädetään.

17 §

Veroviraston tiedonantovelvollisuus

Jos kiinteistö sijaitsee muun kuin sen veroviraston virka-alueella, joka toimittaa verotuksen, kiinteistön sijaintikunnan verovirasto antaa verotuksen toimittavalle verovirastolle

verotuksen toimittamista varten tarvittavat tiedot.

18 §

Veroviraston tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Veroviraston oikeudesta saada kiinteistöverotuksen toimittamista varten tietoja sivulliselta ja viranomaiselta sekä oikeudesta tarkastaa niitä on soveltuvien osin voimassa, mitä sivullisen ja viranomaisen tiedonantovelvollisuudesta verotusmenettelystä annetun lain 3 luvussa säädetään.

20 §

Verotuksen toimittaja

Verotuksen toimittaa verovirasto. Verohallitus määrää, miten verotuksen toimittaminen jakautuu eri verovirastojen kesken.

21 §

Ennakkoratkaisu

Verovirasto voi verovelvollisen kirjallisesta hakemuksesta antaa kiinteistöveroa koskevan ennakkoratkaisun. Ennakkoratkaisun antaa verotuksen toimittava verovirasto.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä verovirastossa, lääninoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

22 §

Verotuksen toimittaminen

Verotusta toimitettaessa verovirasto laskee ja maksuunpanee kiinteistöveron. Verotusta toimitettaessa otetaan huomioon myös ne tiedot ja asiakirjat, jotka ovat veroviraston käytettävissä muun kuin tässä laissa tarkoitettujen verotuksen toimittamista varten.

Kiinteistövero määrätään kalenterivuositain täysin markoin siten, että täydet markat ylittävää osuutta ei oteta huomioon. Veroa ei määrätä, jos verovelvollisen veron määrä olisi pienempi kuin 100 markkaa. Kiinteistöverotus päättyy verohallituksen määräämänä aikana, kuitenkin viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä.

24 §

Verolippu ja veroselvitys

Veroviraston on annettava verovelvolliselle selvitys, johon merkitään kiinteistöt, joista verovelvollisen on suoritettava veroa, näiden kiinteistöjen arvot sekä suoritettavan veron määrä. Jos rakennus sijoittuu 12—14 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin, myös tämä merkitään selvitykseen.

26 §

Muutoksenhaku veroviraston ja verotuksen oikaisulautakunnan päätökseen

Tämän lain mukaan verovelvollinen tai se, joka on veron suorittamisesta joko julkis- tai yksityisoikeudellisella perusteella vastuussa, samoin kuin kiinteistön sijaintikunnan määräämä veroasiamies tai kiinteistön sijaintikunta saa hakea muutosta verotukseen kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle siinä verovirastossa, joka on toimittanut verotuksen tai jonka olisi tullut toimittaa verotus. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä asianomainen kiinteistö sijaitsee tai, jos verotus on toimitettu verovelvollisen kotikunnassa, siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen kotikunta on. Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri lääninoikeuksien tuomiopiirissä, oikaisulautakunnan päätökseen haetaan muutosta miehen kotikunnan lääninoikeudelta.

Edellä 21 §:ssä tarkoitettuun ennakkoratkaisuun haetaan valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä kiinteistö sijaitsee tai, jos verotus toimitetaan verovelvollisen kotikunnassa, siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen kotikunta on. Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri lääninoikeuksien tuomiopiirissä, ennakkoratkaisuun haetaan muutosta miehen kotikunnan lääninoikeudelta. Valitusoikeus on ennakkoratkaisun hakijalla, kiinteistön sijaintikunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kiinteistön sijaintikunnalla. Valituskirjelmä on toimitettava va-

litusajassa verovirastoon. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa ennakkoratkaisun tiedoksisäännistä. Veroasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

minen toimitetaan siten kuin veronkantolais-
sa (611/1978) tai sen nojalla säädetään.
Kiinteistöveron kantoviranomaisena toimii se
verovirasto, joka on maksuunpannut kiinteis-
töveron.

28 §

Veronkanto

Kiinteistöveron kanto, perintä ja palautta-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elo-
kuuta 1998.

4.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 43 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1561/1995, sekä

muutetaan 22—24 §, 25 §:n 3 momentti, 28 a, 29 ja 30 §, 31 §:n 1—3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 2 momentti, 39 a §:n 1 ja 3 momentti, 39 b §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 ja 6 momentti, 44 §:n 1 momentti, 45, 46 ja 49 §, 50 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 53 §:n 2 ja 3 momentti, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentin johdantokappale ja 5 momentti sekä 56 §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 22—24 §, 25 §:n 3 momentti, 29 ja 30 §, 31 §:n 1—3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 ja 6 momentti, 45, 46 ja 49 §, 50 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 53 §:n 2 ja 3 momentti, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentin johdantokappale ja 5 momentti sekä 56 §:n 1 ja 3 momentti mainitussa laissa 1561/1995, 28 a § laissa 1392/1995 sekä 39 a §:n 1 ja 3 momentti, 39 b §:n 2 momentti ja 44 §:n 1 momentti laissa 540/1996, seuraavasti:

22 §

Perintöverotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui.

Jos omaisuus siirtyy kahdelle tai useammalle henkilölle siten, että se toisen oikeuden lakattua siirtyy toiselle, myöhemmän saajan verotuksen toimittaa kuitenkin se verovirasto, jonka alueella edellinen saaja asui tai kuollessaan asui.

23 §

Lahjaverotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella lahjanantaja asui verovelvollisuuden alkaessa.

24 §

Jos 22 tai 23 §:n säännöksiä ei voida soveltaa, perintö- tai lahjaverotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella veronalainen

varallisuus verovelvollisuuden alkaessa suurimmalta osaltaan oli, tai jollei varallisuus ollut Suomessa, se verovirasto, jonka alueella verovelvollinen veroa määrättäessä asuu.

25 §

Verovirasto voi kuolinpesän osakkaan ennen verotuksen toimittamista tekemästä hakemuksesta lykätä perintöverotuksen toimittamisen määräajaksi, kuitenkin enintään vuodeksi perukirjan verovirastolle jättämiselle säädetyn ajan päättymisestä, jos hakemuksen tueksi esitetään painavia syitä. Tällaisena syynä on muun muassa pidettävä perinnönjaton toimittamista pesässä, johon sisältyvän maatilan tai muun yrityksen toimintaa jatketaan kuolinpesän tai sen osakkaiden lukuun, kun kysymyksessä ei ole kuolinpesän kokonaisvaroihin nähden vähäinen varallisuuserä.

28 a §

Maksamistaan 7 a tai 18 a §:ssä tarkoitetuista etuuksista on vakuutusyhtiön tai muun etuuden maksajan ilmoitettava vainajan tai lahjansaajan kotikunnan verovirastolle. Verohallitus antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen ajankohdasta, sisällöstä ja tavasta.

29 §

Perukirja on annettava kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta asianomaiselle verovirastolle.

Verovirasto voi ilmoittaa käräjäoikeudelle perunkirjoituksen toimittamisen laiminlyönnistä.

30 §

Veroilmoitus on annettava asianomaiselle verovirastolle kolmen kuukauden kuluessa verovelvollisuuden alkamisesta.

31 §

Verovirasto toimittaa perintö- ja lahjaverotuksen. Se myös oikaisee havaitsemansa 40 tai 41 §:ssä tarkoitetun virheen.

Verotus katsotaan toimitetuksi päivänä, jona verovirasto on käsitellyt asian. Verotuksen toimittamispäivän tulee ilmetä verotusasiakirjoista.

Verotusta toimitettaessa voidaan ottaa huomioon myös ne tiedot ja asiakirjat, jotka ovat veroviraston käytettävissä muun kuin tässä laissa tarkoitetun verotuksen toimittamista varten.

32 §

Kuolinpesän osakas, erityisjälkisäädöksen saaja ja eloonjäänyt puoliso, silloinkin kun hän ei ole kuolinpesän osakas, sekä näiden lailliset edustajat, perunkirjoituksen toimittajat ja se, joka on ilmoittanut pesän tai hoitaa sitä, samoin kuin lahjanantaja ja -saaja ovat velvolliset veroviraston tai verohallituksen asianomaisen virkamiehen kehotuksesta antamaan kaikki pesää tai lahjaa koskevat tiedot ja selvitykset sekä esittämään tarkastettaviksi kaikki pesää tai lahjaa koskevat asiakirjat.

37 §

Kun verovirasto on toimittanut verotuksen, on sille, jolle on maksuunpantu perintö- tai lahjaveroa, lähetettävä verolippu ja annettava selvitys verotuksen perusteista sekä ohjeet siitä, miten verotukseen voidaan hakea muu-

tosta.

38 §

Jos perintöverotuksen toimittamisen jälkeen kuolinpesään ilmaantuu uusia varoja tai velkoja, on perintökaaren 20 luvun 10 §:ssä tarkoitettu täydennys- tai oikaisukirja annettava verovirastolle kuukauden kuluessa sen laatimisesta.

Kun perintöverotus toimitetaan veroilmoituksen nojalla, on uusista varoista ja veloista annettava verovirastolle veroilmoitus kolmen kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun niitä on ilmaantunut pesään.

Jos perintö- tai lahjaverotuksen perusteet ovat verotuksen toimittamisen jälkeen muutoin muuttuneet, on se verovelvollinen, jonka perintö- tai lahjaveron määrä nousisi, kolmen kuukauden kuluessa sanotusta syystä tiedon saatuaan velvollinen ilmoittamaan asiasta verovirastolle, jollei joku muu osakas tai lahjansaaja jo ole ilmoittanut asiasta.

39 §

Jos purkavin ehdoin saadun omaisuuden saaja ehdon täytyttyä joutuu luovuttamaan omaisuuden viiden vuoden kuluessa siitä, kun hän sen sai, on aikaisemmin maksettu vero palautettava 41 §:ssä säädettyssä järjestyksessä. Verovelvollisen on tehtävä tätä koskeva ilmoitus verovirastolle kuuden kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta.

39 a §

Verovirasto voi kirjallisesta hakemuksesta antaa perintö- tai lahjaveroa koskevan ennakkoratkaisun.

Ennakkoratkaisun antaa se verovirasto, jonka alueella varallisuuden luovuttaja asuu tai jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui. Jollei mainittuja säännöksiä voida soveltaa, ennakkoratkaisun antaa 24 §:ssä tarkoitettu verovirasto.

39 b §

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä verovirastossa, lääninoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

42 §

Verovirasto voi kuitenkin ratkaista verovelvollisen tekemän 43 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen silloin, kun esitetty vaatimus hyväksytään.

43 §

Perintö- ja lahjaverotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle siinä verovirastossa, joka on toimitannut verotuksen tai jonka olisi tullut toimittaa verotus. Oikaisuvaatimus on toimitettava verovirastoon määräajassa.

Veronoikaisua ja muutoksenhakuviranomaisen uudelleen toimitettavaksi palauttamasta verotusta koskevasta veroviraston päätöksestä saadaan kuitenkin edellä säädetyn määräajan estämättä tehdä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Jollei muuta näytetä, päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi. Veroasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

44 §

Edellä 43 §:stä säädetystä poiketen 39 a §:ssä tarkoitettuun ennakkoratkaisuun haetaan valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä perinnönjättäjä kuollessaan asui tai varallisuuden luovuttaja asuu. Jos mikään lääninoikeus ei olisi toimivaltainen käsittelemään ennakkoratkaisusta tehtävää valitusta, muutosta haetaan Uudenmaan lääninoikeudelta. Valitusoikeus on ennakkoratkaisun hakijalla ja veroasiamiehellä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verovirastoon.

45 §

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen verovelvollinen tai veroasiamies saa hakea valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä perinnönjättäjä kuollessaan tai lahjanantaja lahjaverovelvollisuuden alkaessa asui. Jos mikään lääninoikeus ei olisi toimivaltainen käsittelemään valitusta, muutosta haetaan Uudenmaan lääninoikeudelta. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verovirastoon.

Verovelvollisen valitusaika on viisi vuotta

perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuksen toimittamispäivästä. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadaan kuitenkin näiden määräaikojen estämättä valittaa 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut tiedon päätöksestä. Jollei muuta näytetä, päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi. Veroasiamiehen valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

46 §

Veroviraston tulee varata verovelvolliselle veroasiamiehen tekemästä valituksesta ja veroasiamiehelle verovelvollisen tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olevat asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös verotuksen oikaisulautakunnan oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä sekä veroviraston lausunto valituksesta.

49 §

Jos perintö- tai lahjaverotusta koskevassa asiassa, josta on tehty oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle tai haettu muutosta lääninoikeudelta, asia joltakin osaltaan on jäänyt tutkimatta tai verotuksessa on sovellettu vääriä perusteita taikka verotus on muutoin toimitettu olennaisesti väärin, voidaan asia kokonaisuudessaankin palauttaa verovirastolle tai verotuksen oikaisulautakunnalle uuden verotuksen toimittamista tai päätöksen tekemistä varten.

50 §

Jos verotusta on muutettu toisen verovelvollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla, verovirasto oikaisee veronoikaisuin myös tämän verovelvollisen verotusta muutosta vastaavasti (*seurannaismuutos*), jollei oikaisun tekeminen ole erityisestä syystä kohtuutonta. Seurannaismuutos voidaan tehdä, vaikka veronoikaisun edellytykset puuttuvat.

51 §

Jos viranomainen on oikaisuvaatimukseen tai valitukseen antamallaan päätöksellä määrännyt jonkun verovelvolliseksi tai muutta-

nut verotusta koskevaa päätöstä, on muutoksen tehneen viranomaisen vahvistettava muutoksen peruste. Jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden tai lääninoikeuden edellä tarkoitetusta päätöksestä on lähetettävä lääninoikeudelle ja verovirastolle. Verovirasto oikaisee verotuksen edellä tarkoitetun päätöksen perusteella noudattaen soveltuvin osin, mitä veronoikaisusta säädetään.

53 §

Verovirasto ratkaisee hakemuksen, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Asianomainen ministeriö voi ottaa verohallituksen tai veroviraston käsiteltävän periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

Jos perintö- tai lahjaveron suorittaminen määrääjassa käy verovelvolliselle vaikeaksi, voi verovirasto hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä. Verohallitus voi erityisistä syistä ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Verovirasto ja verohallitus myöntävät lykkäyksen asianomaisen ministeriön määräämin ehdoin. Asianomainen ministeriö voi niin ikään ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

54 §

Verovirasto ratkaisee hakemuksen, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Asianomainen ministeriö

voi ottaa periaatteellisesti tärkeän verohallituksen tai veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

55 §

Perintö- tai lahjaverosta jätetään verovelvollisen verovirastolle ennen verotuksen toimittamista tekemästä pyynnöstä osa maksuunpanematta, jos:

Verovelvollisen on tehtävä 4 momentissa tarkoitettua luovutusta koskeva ilmoitus verovirastolle kolmen kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta. Maksuunpanos sa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 40 §:ssä säädetään.

56 §

Jos maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on 10 000 markkaa tai enemmän ja jos 55 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut edellytykset ovat olemassa, tämän veron osan maksuaikaa pidennetään verovelvollisen ennen verotuksen toimittamista verovirastolle tekemästä pyynnöstä.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääasiallisen osan edellä tarkoitetusta maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, verovirasto määrää kaikki vielä tällöin maksamatta olevat maksuerät kannettaviksi seuraavan kantoeran yhteydessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Jouko Skinnari

1.

Laki**verohallintolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun verohallintolain (1557/1995) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 637/1997,
muutetaan 4 § ja 13 §:n 4 momentti, sellaisena kuin näistä on 4 § osaksi mainitussa laissa 637/1997, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a—4 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Verohallinto

Veroviraston virka-alueen veropiirit, joihin kuuluu yksi tai useampi kunta, määrää asianomainen verovirasto. Jokaisessa veropiirissä on verotoimisto ja verotuksen oikaisulautakunta. Jos veroviraston virka-alueena on koko maa, verohallitus määrää, mikä verotuksen oikaisulautakunta on toimivaltainen.

(3 mom. kumotaan)

4 §

Verotuksen oikaisulautakunta ja sen kokoonpano

Verotuksen oikaisulautakunta voi toimia jaostoihin jakautuneena.

Verotuksen oikaisulautakunnassa on puheenjohtaja ja jokaisesta veropiiriin kuuluvasta kunnasta vähintään kaksi muuta jäsentä sen mukaan kuin verovirasto asianomaisia kuntia kuultuaan määrää.

Verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana ja puheenjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan on veroviraston määräämä verohallinnon virkamies. Kunnanvaltuusto valitsee muut oikaisulautakunnan jäsenet kuin puheenjohtajan ja heidän varamiehensä neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

Jäsenet valitaan noudattaen, mitä kuntalais-
 (365/95) säädetään kunnan luottamus-
 henkilön valitsemisesta. Eri veronmaksajaryhmi-
 en tulisi olla, jos mahdollista, lautakunnassa
 edustettuina. Lautakunnan jäseniä valittaessa
 noudatetaan lisäksi soveltuvien osin, mitä

4 §

Verotuksen oikaisulautakunta ja sen kokoonpano

Jokaisessa verovirastossa on verotuksen oikaisulautakunta. Verotuksen oikaisulautakunta on myös Lounais-Suomen veroviraston Ahvenanmaan verotoimistossa. Oikaisulautakunta voi toimia jaostoihin jakautuneena. Lautakunnan toimikausi on viisi kalenterivuotta.

Verohallitus määrää veroviraston esityksestä yhden tai useamman verohallinnon virkamiehen toimimaan verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana. Lisäksi verohallitus määrää, kuka puheenjohtajista toimii lautakunnan puheenjohtajana ja kuka puheenjohtajista kunkin sijaisena puheenjohtajan ollessa estynyt.

Verotuksen oikaisulautakunnassa on puheenjohtajan lisäksi vähintään neljä ja enintään kuusitoista muuta jäsentä, jotka verohallitus määrää veroviraston esityksestä. Jokaisella jäsenellä henkilökohtainen varajäsen,

Voimassa oleva laki

kuntalaissa säädetään yhteisistä toimielimistä.

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenen sovelletaan muutoinkin soveltuvin osin, mitä kunnan luottamushenkilöstä säädetään.

Verotuksen oikaisulautakunnassa noudatettavasta menettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

Ehdotus

jonka verohallitus määrää veroviraston esityksestä. Jos lautakunta toimii jaostoihin ja kaantuneena, kussakin jaostossa on puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä.

Verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajan tulee olla hyvin perehtynyt verotukseen. Lautakunnan jäsenen tulee olla perehtynyt verotukseen.

Ahvenanmaan verotoimiston verotuksen oikaisulautakunnan jäsenet määrätään Ahvenanmaalta. Ahvenanmaan oikaisulautakunnasta on soveltuvin osin voimassa, mitä verotuksen oikaisulautakunnasta muualla säädetään.

Jaostosta, sen puheenjohtajasta ja jäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä verotuksen oikaisulautakunnasta, sen puheenjohtajasta ja jäsenistä säädetään.

4 a §

Päätösvaltaisuus ja menettely verotuksen oikaisulautakunnassa

Verotuksen oikaisulautakunta on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja ja vähintään puolet lautakunnan muista jäsenistä. Lautakunta tai sen jaosto voi kuitenkin kokoonpanossa, johon kuuluvat puheenjohtaja ja yksi veronmaksajia edustava jäsen, ratkaista asian, jossa veron määrä voi oikaisuvaatimuksen johdosta muuttua enintään 10 000 markkaa, jos puheenjohtaja ja jäsen ovat ratkaisusta yksimielisiä.

Verotuksen oikaisulautakunnan jaoston käsiteltävä asia on siirrettävä lautakunnan ratkaistavaksi, jos lautakunnan puheenjohtaja taikka asianomaisen jaoston puheenjohtaja tai muu jäsen sitä vaatii.

Verotuksen oikaisulautakunnassa asiat ratkaistaan ilman esittelyä. Lautakunnassa noudatettavaan menettelyyn sovelletaan muuten, mitä 4 b §:ssä, hallintomenettelylaissa (598/1982) ja verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) säädetään.

Jos verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtaja tai muu jäsen on ottanut osaa verotuspäätöksen tekemiseen, hän ei saa käsitellä asiaa lautakunnassa. Lautakunnan puheenjohtajan ja muun jäsenen esteellisyydestä on lisäksi voimassa, mitä hallintomenettelylaissa säädetään esteellisyydestä.

4 b §

**Läsnäolo-oikeus verotuksen
oikaisulautakunnan kokouksessa**

Verohallinnon asianomaisilla virkamiehillä ja verotuksen oikaisulautakunnan kutsumalla asiantuntijalla on oikeus olla läsnä lautakunnan kokouksessa ja siellä ottaa osaa keskusteluun. Veroasiamies, verovelvollinen tai sivulliset eivät saa olla läsnä kokouksessa, jollei hallintomenettelylain 18 ja 19 §:stä muuta johdu.

4 c §

**Tarkemmat säännökset verotuksen
oikaisulautakunnasta**

Asetuksella annetaan tarkemmat säännökset verotuksen oikaisulautakunnasta, sen jaostoista, lautakunnan ja jaostojen jäsenistä sekä menettelystä verotuksen oikaisulautakunnassa.

13 §

Verotusta koskevan toimivallan siirto

Toimivaltaisena lääninoikeutena edellä tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa on se lääninoikeus, jonka tuomiopiiriin verohallituksen määrittämä oikaisulautakunta kuuluu. Oikaisuvaatimusmenettelyyn ja muutoksenhakuun noudatetaan, mitä muualla säädetään.

Jos veroviraston virka-alueena on koko maa, tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa toimivaltaisena lääninoikeutena on Uudenmaan lääninoikeus. Oikaisuvaatimusmenettelyyn ja muutoksenhakuun sovelletaan, mitä muualla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Ennen lain voimaan tuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Tämän lain mukaan valitun verotuksen oikaisulautakunnan ensimmäinen toimikausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 2002.

2.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/1995) 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 10 §:n 3 momentti, 11 §, 14 §:n 1 momentti, 19 ja 20 §, 23 §:n 1 momentti, 26 §:n 1 momentti, 41 §:n 4 momentti, 51 §:n 1 momentti, 54, 59 ja 61 §, 62 §:n 2 momentti, 63 §:n 2 momentti, 64, 66, 67, 69, 73 ja 75 §, 76 §:n 1 ja 4 momentti, 79 §:n 1 momentti, 80, 82 ja 85 §, 88 §:n 4 momentti ja 90 §,

sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 3 momentti laissa 1122/1996, 62 §:n 2 momentti laissa 997/1996 ja 85 § laissa 536/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Verotuksen toimittava viranomainen

Verotuksen toimittava viranomainen

Verotuksen toimittaa se *läänin*verovirasto, jonka alueella verovelvollisen kotikunta on.

Yhtymän kotikunnan *läänin*verovirasto vahvistaa perusteen, jonka mukaan yhtymän tulo ja varat sekä tappio ja velat jaetaan osakkaille.

Jos puolisoilla, joihin sovelletaan tuloverolain puolisoita koskevia säännöksiä, on kotikunta eri *läänin*verovirastojen alueilla, miehen kotikunnan *läänin*verovirasto toimittaa myös vaimon verotuksen vaimon kotikunnan veroäyrin hinnan mukaan.

Verotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella verovelvollisen kotikunta on.

Yhtymän kotikunnan verovirasto vahvistaa perusteen, jonka mukaan yhtymän tulo ja varat sekä tappio ja velat jaetaan osakkaille.

Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri verovirastojen alueilla, miehen kotikunnan verovirasto toimittaa myös vaimon verotuksen vaimon kotikunnan *tulo*veroprosentin mukaan.

7 §

7 §

Velvollisuus antaa veroilmoitus tai muu ilmoitus

Velvollisuus antaa veroilmoitus tai muu ilmoitus

Verovelvollisen, jolla on verovuonna ollut veronalaista tuloa tai varallisuutta, on verotusta varten annettava kehotuksesta veroilmoitus. Velvollinen antamaan veroilmoituksen on myös jokainen muu, jolta *läänin*verovirasto sitä erityisesti vaatii.

Verovelvollisen, jolla on verovuonna ollut veronalaista tuloa tai varallisuutta, on verotusta varten annettava kehotuksesta veroilmoitus. Velvollinen antamaan veroilmoituksen on myös jokainen muu, jolta verovirasto sitä erityisesti vaatii.

8 §

8 §

Veroilmoituksen tai muun ilmoituksen antaminen

Veroilmoituksen tai muun ilmoituksen antaminen

Verohallitus määrää milloin ja mille *läänin*verovirastolle veroilmoitus tai muu ilmoitus on annettava.

*Läänin*veroviraston on vaadittaessa annet-

Verohallitus määrää, milloin ja mille verovirastolle veroilmoitus tai muu ilmoitus on annettava.

Veroviraston on vaadittaessa annettava

Voimassa oleva laki

tava todistus veroilmoituksen tai muun ilmoituksen vastaanottamisesta.

*Läänin*verovirasto voi pyynnöstä pidentää veroilmoituksen tai siihen liitettävien tietojen ja selvitysten taikka muun ilmoituksen antamisaikaa. Päätökseen ei saa hakea muutosta.

10 §

*Veroilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa
annettavat tiedot*

Jos veroehdotuksen sisältämät tiedot ovat puutteelliset tai väärät, verovelvollisen on tehtävä tarvittavat muutokset ja lisäykset sekä toimitettava korjattu ehdotus *läänin*verovirastoon.

11 §

Lisätietojen antaminen

Verovelvollisen on verohallituksen, *läänin*veroviraston, muutoksenhakuviranomaisen tai *veroasiamiehen* kehotuksesta annettava veroilmoituksen lisäksi samoin velvoituksin ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka saattavat olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

14 §

Verotarkastus

Verovelvollisen on verohallituksen, *läänin*veroviraston tai *veroasiamiehen* kehotuksesta verovuoden aikana tai myöhemmin esitettävä Suomessa tarkastettavaksi kirjanpitoa, muistiinpanonsa sekä kaikki se elinkeinotoimintaan tai muuhun tulonhankkimistoimintaan liittyvä ja muukin aineisto ja omaisuus, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

19 §

Sivullisen erityinen tiedonantovelvollisuus

Jokaisen on annettava verohallituksen tai

Ehdotus

todistus veroilmoituksen tai muun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Verovirasto voi pyynnöstä pidentää veroilmoituksen tai siihen liitettävien tietojen ja selvitysten taikka muun ilmoituksen antamisaikaa. Päätökseen ei saa hakea muutosta.

11 §

Lisätietojen antaminen

Verovelvollisen on verohallituksen, veroviraston tai muutoksenhakuviranomaisen kehotuksesta annettava veroilmoituksen lisäksi samoin velvoituksin ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka saattavat olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

14 §

Verotarkastus

Verovelvollisen on verohallituksen tai veroviraston kehotuksesta verovuoden aikana tai myöhemmin esitettävä Suomessa tarkastettavaksi kirjanpitoa, muistiinpanonsa samoin kuin kaikki se elinkeinotoimintaan tai muuhun tulonhankkimistoimintaan liittyvä sekä muu aineisto ja omaisuus, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

19 §

Sivullisen erityinen tiedonantovelvollisuus

Jokaisen on annettava verohallituksen tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lääninveroviraston kehotuksesta nimen, pankkitilin numeron, tilitapahtuman tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella tietoja, jotka saattavat olla tarpeen muun verovelvollisen verotusta tai muutoksenhakua koskevan asian käsittelyä varten ja jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista tai muutoin ovat hänen tiedossaan, jollei hänellä lain mukaan ole oikeutta kieltäytyä todistamasta asiasta. Verotukseen vaikuttavia, taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

veroviraston kehotuksesta nimen, pankkitilin numeron, tilitapahtuman tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella tietoja, jotka saattavat olla tarpeen muun verovelvollisen verotusta tai muutoksenhakua koskevan asian käsittelyä varten ja jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista tai muutoin ovat hänen tiedossaan, jollei hänellä lain mukaan ole oikeutta kieltäytyä todistamasta asiasta. Verotukseen vaikuttavia, taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

20 §

20 §

*Viranomaisen erityinen tiedonantovelvollisuus**Viranomaisen erityinen tiedonantovelvollisuus*

Valtion ja kunnan viranomaisen sekä muun julkisyhteisön on verohallituksen tai *lääninveroviraston* pyynnöstä annettava tai esitettävä tarkastettavaksi sellaiset tiedot, jotka saattavat olla tarpeen verotusta tai muutoksenhakua varten ja jotka selviävät viranomaisen tai muun julkisyhteisön hallussa olevista asiakirjoista tai muutoin ovat tämän tiedossa, jos tiedot eivät koske sellaista asiaa, josta lain mukaan ei saa todistaa. Verotukseen vaikuttavia taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

Valtion viranomaisen on verohallituksen tai *lääninveroviraston* kehotuksesta annettava verotusta varten lausuntoja sekä toimitettava arvioita toimialaansa kuuluvissa kysymyksissä.

Valtion ja kunnan viranomaisen sekä muun julkisyhteisön on verohallituksen tai veroviraston pyynnöstä annettava tai esitettävä tarkastettavaksi sellaiset tiedot, jotka saattavat olla tarpeen verotusta tai muutoksenhakua varten ja jotka selviävät viranomaisen tai muun julkisyhteisön hallussa olevista asiakirjoista tai muutoin ovat tämän tiedossa, jos tiedot eivät koske sellaista asiaa, josta lain mukaan ei saa todistaa. Verotukseen vaikuttavia taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

Valtion viranomaisen on verohallituksen tai veroviraston kehotuksesta annettava verotusta varten lausuntoja sekä toimitettava arvioita toimialaansa kuuluvissa kysymyksissä.

23 §

23 §

*Tarkastusoikeus ja uhkasakko**Tarkastusoikeus ja uhkasakko*

Verohallituksella ja *lääninverovirastolla* on oikeus tarkastaa kaikki ne asiakirjat, joista edellä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja voi olla saatavissa.

Verohallituksella ja verovirastolla on oikeus tarkastaa kaikki ne asiakirjat, joista edellä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja voi olla saatavissa.

26 §

26 §

*Yleiset periaatteet**Yleiset periaatteet*

Verotusta toimittaessaan *lääninverovirasto* laskee ja maksuunpanee tässä laissa tarkoite-

Verotusta toimittaessaan verovirasto laskee ja maksuunpanee tässä laissa tarkoitetut ve-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tut verot ja maksut sekä tarvittaessa muuttaa verotusta.

rot ja maksut sekä tarvittaessa muuttaa verotusta.

41 §

Yhteisökoron laskeminen

Lääninveroviraston veroilmoituksen antamiselle myöntämää pidennystä ei oteta huomioon yhteisökorkoa laskettaessa. Yhteisökorko määrätään täysin markoin siten, että ylimenevä osa jätetään lukuun ottamatta.

Veroviraston veroilmoituksen antamiselle myöntämää pidennystä ei oteta huomioon yhteisökorkoa laskettaessa. Yhteisökorko määrätään täysin markoin siten, että täydet markat ylittävää osuutta ei oteta huomioon.

51 §

51 §

*Verolippu ja verotustodistus**Verolippu ja verotustodistus*

Kun lääninverovirasto on toimittanut verotuksen, verovelvolliselle lähetetään verolippu ja selvitys verotuksen perusteista sekä ohjeet, miten verotukseen voidaan hakea muutosta.

Kun verovirasto on toimittanut verotuksen, verovelvolliselle lähetetään verolippu ja selvitys verotuksen perusteista sekä ohjeet, miten verotukseen voidaan hakea muutosta.

54 §

54 §

*Verotuksen muuttaminen**Verotuksen muuttaminen*

Lääninverovirasto voi muuttaa verotusta siten kuin jäljempänä säädetään tai toimittaa verotuksen muutoksenhakuviranomaisen päätöksen perusteella uudelleen ottaen huomioon mitä tämän lain 6 luvussa säädetään.

Verovirasto voi muuttaa verotusta siten kuin jäljempänä säädetään tai toimittaa verotuksen muutoksenhakuviranomaisen päätöksen perusteella uudelleen ottaen huomioon, mitä 6 luvussa säädetään.

59 §

59 §

*Jälkiverotuksen ja veronoikaisun kohdistaminen kuolinpesään**Jälkiverotuksen ja veronoikaisun kohdistaminen kuolinpesään*

Verovelvollisen kuoltua toimitettava jälkiverotus ja veronoikaisu kohdistetaan kuolinpesään. Jälkiverotus on tällöin toimitettava kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu lääninverovirastolle.

Verovelvollisen kuoltua toimitettava jälkiverotus ja veronoikaisu kohdistetaan kuolinpesään. Jälkiverotus on tällöin toimitettava kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu verovirastolle.

61 §

61 §

*Oikaisuviranomainen**Oikaisuviranomainen*

Verotuksen oikaisulautakunta ratkaisee

Verotuksen oikaisulautakunta ratkaisee

Voimassa oleva laki

verotusta koskevat oikaisuvaatimukset. *Läänin* verovirasto voi kuitenkin ratkaista 62 §:n 1 momentissa tarkoitettun henkilön tekemän oikaisuvaatimuksen siltä osin kuin esitetty vaatimus hyväksytään.

Ehdotus

verotusta koskevat oikaisuvaatimukset. Verovirasto voi kuitenkin ratkaista 62 §:n 1 momentissa tarkoitettun henkilön tekemän oikaisuvaatimuksen siltä osin kuin esitetty vaatimus hyväksytään.

62 §

Oikeus muutoksenhakuun

Läänin veroviraston ja kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kunnalla on oikeus hakea muutosta verotukseen sekä yhtymän tulo- ja varallisuuden vahvistamiseen ja niiden jakoon. Tuloverolain 21 §:ssä tarkoitettun osittain verovapaan yhteisön verotukseen on oikeus hakea muutosta kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kunnalla. Seurakunnalla on oikeus hakea muutosta kirkollisverotukseen. Kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kansaneläkelaitoksella on oikeus hakea muutosta vakuutetun sairausvakuutusmaksuun.

Veroasiamiehellä ja kunnalla on oikeus hakea muutosta verotukseen sekä yhtymän tulo- ja varallisuuden vahvistamiseen ja niiden jakoon. Oikeus hakea muutosta tuloverolain 21 §:ssä tarkoitettun osittain verovapaan yhteisön verotukseen on kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kunnalla. Seurakunnalla on oikeus hakea muutosta kirkollisverotukseen. Kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kansaneläkelaitoksella on oikeus hakea muutosta vakuutetun sairausvakuutusmaksuun.

63 §

Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle

Oikaisuvaatimus tehdään sen veropiirin verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella verovelvollisen tai yhtymän kotikunta on. Jos puolisoilla on eri kotikunta, oikaisuvaatimus tehdään miehen kotikunnan verotuksen oikaisulautakunnalle. Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa asianomaiseen *läänin* verovirastoon.

Oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle *siinä verovirastossa, joka on toimittanut tai jonka olisi tullut toimittaa verotus taikka joka on vahvistanut perusteen, jonka mukaan yhtymän tulo ja varat sekä tappio ja velat jaetaan osakkaille.* Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa asianomaiseen verovirastoon.

64 §

Oikaisuvaatimuksen määräaika

Verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun on tehtävä oikaisuvaatimus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta lukien. Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen on kuitenkin tehtävä oikaisuvaatimus kuuden kuukauden kuluessa verovelvollisen verotuksen pääty-

64 §

Oikaisuvaatimuksen määräaika

Verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun on tehtävä oikaisuvaatimus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta. Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen on kuitenkin tehtävä oikaisuvaatimus *kahdeksan* kuukauden kuluessa verovelvollisen verotuksen *päättymi-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mistä seuraavan vuoden alusta lukien.

Verotuksen muuttamista koskevasta *länin*-veroviraston päätöksestä saadaan tehdä oikaisuvaatimus 1 momentissa säädetyn määräajan estämättä 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

66 §

Valitus läninoikeuteen

Verovelvollinen tai muu muutoksenhakuun oikeutettu saa hakea oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen valittamalla muutosta siltä *läninoikeudelta*, jonka tuomiopiirissä asianomainen verotuksen oikaisulautakunta on. Muutosta yhtymän tulon ja varallisuuden vahvistamiseen sekä niiden jakoon osakkaille haetaan kuitenkin Uudenmaan *läninoikeudelta*, jos yhtymällä ei ole Suomessa kotikuntaa. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa *länin*verovirastoon.

67 §

Valitus aika

Verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun on tehtävä valitus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta *lukien*. Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen on kuitenkin tehtävä valitus kuuden kuukauden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta lukien. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadaan kuitenkin valittaa tämän määräajan estämättä 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Edellä mainittujen viranomaisten valitus aika lasketaan päätöksen tekemisestä.

sestä.

Verotuksen muuttamista koskevasta veroviraston päätöksestä saadaan 1 momentissa säädetyn määräajan estämättä tehdä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. *Jollei muuta näytetä, päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi.* Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

66 §

Valitus läninoikeuteen

Verovelvollinen tai muu muutoksenhakuun oikeutettu saa hakea oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen valittamalla muutosta siltä *läninoikeudelta*, jonka tuomiopiirissä *verovelvollisen tai yhtymän kotikunta 5 §:n mukaan on.* Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri *läninoikeuksien tuomiopiirissä, oikaisulautakunnan päätökseen haetaan muutosta miehen kotikunnan läninoikeudelta.* Jos mikään *läninoikeus ei olisi toimivaltainen käsittelemään valitusta, muutosta haetaan Uudenmaan läninoikeudelta.* Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verovirastoon.

67 §

Valitus aika

Verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun on tehtävä valitus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta. Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen on kuitenkin tehtävä valitus kahdeksan kuukauden kuluessa verovelvollisen verotuksen *päättymisestä.* Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadaan kuitenkin tämän määräajan estämättä valittaa 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. *Jollei muuta näytetä, päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi.* Edellä mainittujen viran-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

omaisten valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

69 §

69 §

*Vastine ja vastaselitys**Vastine ja vastaselitys*

*Läänin*veroviraston tulee varata verovelvolliselle veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan tai kansaneläkelaitoksen tekemästä valituksesta ja veroasiamiehelle verovelvollisen tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olleet asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös verotuksen oikaisulautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä. Asiakirjoihin on liitettävä myös *läänin*veroviraston lausunto valituksesta.

Veroviraston tulee varata verovelvolliselle veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan tai kansaneläkelaitoksen tekemästä valituksesta ja veroasiamiehelle verovelvollisen tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olleet asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös verotuksen oikaisulautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä. Asiakirjoihin on liitettävä myös veroviraston lausunto valituksesta.

73 §

73 §

*Muutosperusteen vahvistaminen**Muutosperusteen vahvistaminen*

Jos oikaisuvaatimukseen tai valitukseen tehdyllä päätöksellä joku on määrätty verovelvolliseksi tai verotusta koskevaa päätöstä on muutettu, on muutoksen tekvän viranomaisen vahvistettava muutoksen peruste. Jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden tai lääninoikeuden edellä tarkoitettua päätöksestä on lähetettävä lääninoikeudelle, *läänin*verovirastolle ja, jos päätös koskee kunnallisverotusta, kunnalle.

Jos oikaisuvaatimukseen tai valitukseen tehdyllä päätöksellä joku on määrätty verovelvolliseksi tai verotusta koskevaa päätöstä on muutettu, on muutoksen tekvän viranomaisen vahvistettava muutoksen peruste. Jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden tai lääninoikeuden edellä tarkoitettua päätöksestä on lähetettävä lääninoikeudelle, verovirastolle ja, jos päätös koskee kunnallisverotusta, kunnalle.

75 §

75 §

*Seurannaisuusmuutos**Seurannaisuusmuutos*

Jos verotusta on muutettu toisen verovuoden tai toisen verovelvollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla, *läänin*verovirasto muuttaa myös toisen verovuoden tai toisen verovelvollisen verotusta muutosta vastaavasti (*seurannaisuusmuutos*), jollei muutoksen tekeminen ole erityisestä syystä kohtuutonta. Verovelvolliselle on, jos mahdollista, ennen muutoksen tekemistä varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

*Läänin*verovirasto voi muuttaa verovelvol-

Jos verotusta on muutettu toisen verovuoden tai toisen verovelvollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla, verovirasto muuttaa myös toisen verovuoden tai toisen verovelvollisen verotusta muutosta vastaavasti (*seurannaisuusmuutos*), jollei muutoksen tekeminen ole erityisestä syystä kohtuutonta. Verovelvolliselle on, jos mahdollista, ennen muutoksen tekemistä varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Verovirasto voi muuttaa verovelvollisen verotusta silloinkin, jos verotusta on toisessa

Voimassa oleva laki

lisen verotusta silloinkin, jos verotusta toisessa valtiossa on muutettu Suomen verotukseen vaikuttavalla tavalla.

76 §

Verotuksen muuttaminen muutoksenhaun johdosta

Jos vero on muutoksenhaun johdosta annetun päätöksen perusteella poistettava tai sitä on alennettava, *läänin*verovirasto muuttaa verotusta ja palauttaa takaisin liikaa maksetun veron korkoseuraamuksineen.

Jos joku on muutoksenhaun johdosta annetun päätöksen perusteella määrättävä verovelvolliseksi tai veroa on korotettava, *läänin*verovirasto muuttaa verotusta ja perii maksamattoman veron korkoseuraamuksineen.

79 §

Asian siirto

Jos verotusta muutettaessa tai muutoksenhakua käsiteltäessä havaitaan, että verotusta ei ole toimitettu oikeassa verotuspaikassa, viranomaisen on, jos se ei katso voivansa ratkaista asiaa välittömästi, siirrettävä asia sille *läänin*verovirastolle tai *läänin*veroviraston yksikölle, jonka olisi pitänyt toimittaa verotus.

80 §

Rajoitetusti verovelvollisen verotuspaikka

Uudenmaan *läänin*verovirasto toimittaa rajoitetusti verovelvollisen verotuksen.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään:

1) rajoitetusti verovelvollisen verotuksen toimittaa se *läänin*verovirasto, jonka alueella olevassa kunnassa sijaitsee elinkeinotoimintaa harjoittavan verovelvollisen kiinteä toimipaikka tai *läänin*verovirasto, jonka alueella olevassa kunnassa sijaitsevaa kiinteää omaisuutta rajoitetusti verovelvollinen on omistanut, hallinnut tai luovuttanut;

2) jos rajoitetusti verovelvollinen on omis-

Ehdotus

valtiossa muutettu Suomen verotukseen vaikuttavalla tavalla.

76 §

Verotuksen muuttaminen muutoksenhaun johdosta

Jos muutoksenhaun johdosta annetun päätöksen perusteella vero on poistettava tai sitä on alennettava, verovirasto muuttaa verotusta ja palauttaa takaisin liikaa maksetun veron korkoseuraamuksineen.

Jos muutoksenhaun johdosta annetun päätöksen perusteella joku on määrättävä verovelvolliseksi tai veroa on korotettava, verovirasto muuttaa verotusta ja perii maksamattoman veron korkoseuraamuksineen.

79 §

Asian siirto

Jos verotusta muutettaessa tai muutoksenhakua käsiteltäessä havaitaan, että verotusta ei ole toimitettu oikeassa verotuspaikassa, viranomaisen on, jos se ei katso voivansa ratkaista asiaa välittömästi, siirrettävä asia sille verovirastolle, jonka olisi pitänyt toimittaa verotus.

80 §

Rajoitetusti verovelvollisen verotuspaikka

Uudenmaan verovirasto toimittaa rajoitetusti verovelvollisen verotuksen.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään:

1) rajoitetusti verovelvollisen verotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella olevassa kunnassa sijaitsee elinkeinotoimintaa harjoittavan verovelvollisen kiinteä toimipaikka, tai se verovirasto, jonka alueella olevassa kunnassa sijaitsevaa kiinteää omaisuutta rajoitetusti verovelvollinen on omistanut, hallinnut tai luovuttanut;

2) jos rajoitetusti verovelvollinen on omis-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tanut, hallinnut tai luovuttanut kiinteistön tai sen osan hallintaan oikeuttavia suomalaisen osakeyhtiön tai osuuskunnan osakkeita tai osuuksia, verotuksen toimittaa se *läänin*verovirasto, jonka alueella on mainitun osakeyhtiön tai osuuskunnan kotikunta;

3) jos tulo on saatu Ahvenanmaan maakunnasta, rajoitetusti verovelvollisen verotuksen toimittaa Turun lääninveroviraston Ahvenanmaan verotoimisto.

82 §

Toimivaltainen verotuksen oikaisulautakunta

Rajoitetusti verovelvollisen verotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään *sen veropiirin* verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella edellä 80 §:ssä tarkoitettu kiinteä toimipaikka tai kiinteä omaisuus sijaitsee tai jossa osakeyhtiön tai osuuskunnan kotikunta on, taikka Helsingin tai Ahvenanmaan veropiirin verotuksen oikaisulautakunnalle.

85 §

*Ennakkotiedon hakeminen **läänin**verovirastolta*

*Läänin*verovirasto voi verovelvollisen tai yhtymän kirjallisesta hakemuksesta antaa tuloveroa ja varallisuusveroa koskevan tiedon siitä, kuinka *läänin*verovirasto tulee hakemuksessa tarkoitettussa asiassa verotusta toimitettaessa menettelemään (*ennakkotieto*).

Ennakkotiedon antaa verotuksen toimittava *läänin*verovirasto. Ennakkotieto annetaan määräajaksi, kuitenkin enintään verovuodelle, joka päättyy viimeistään ennakkotiedon antamista seuraavan kalenterivuoden aikana. Ennakkotietoa ei anneta, jos asiaa koskeva hakemus on vireillä keskusverolautakunnassa tai keskusverolautakunta on ratkaissut asian.

Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Hakemus on tehtävä ennen sen ajan päättymistä, jonka kuluessa veroilmoitus on määrätty annettavaksi.

Ennen kuin ennakkotietopäätös annetaan

tanut, hallinnut tai luovuttanut kiinteistön tai sen osan hallintaan oikeuttavia suomalaisen osakeyhtiön tai osuuskunnan osakkeita tai osuuksia, verotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella osakeyhtiön tai osuuskunnan kotipaikka on;

3) jos tulo on saatu Ahvenanmaan maakunnasta, rajoitetusti verovelvollisen verotuksen toimittaa *Lounais-Suomen veroviraston* Ahvenanmaan verotoimisto.

82 §

Toimivaltainen verotuksen oikaisulautakunta

Rajoitetusti verovelvollisen verotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle siinä verovirastossa, jonka alueella 80 §:ssä tarkoitettu kiinteä toimipaikka tai kiinteä omaisuus sijaitsee tai jonka alueella osakeyhtiön tai osuuskunnan kotipaikka on, taikka *Uudenmaan tai Lounais-Suomen veroviraston* Ahvenanmaan verotoimiston verotuksen oikaisulautakunnalle.

85 §

Ennakkotiedon hakeminen verovirastolta

Verovirasto voi verovelvollisen tai yhtymän kirjallisesta hakemuksesta antaa tuloveroa ja varallisuusveroa koskevan tiedon siitä, kuinka verovirasto tulee hakemuksessa tarkoitettussa asiassa verotusta toimitettaessa menettelemään (*ennakkotieto*).

Ennakkotiedon antaa verotuksen toimittava verovirasto. Ennakkotieto annetaan määräajaksi. Se annetaan kuitenkin enintään verovuodelle, joka päättyy viimeistään ennakkotiedon antamista seuraavan kalenterivuoden aikana. Ennakkotietoa ei anneta, jos asiaa koskeva hakemus on vireillä keskusverolautakunnassa tai keskusverolautakunta on ratkaissut asian.

Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Hakemus on tehtävä ennen sen ajan päättymistä, jonka kuluessa veroilmoitus on määrätty annettavaksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hakijalle tiedoksi, *läänin*veroviraston on hankittava veroasiamieheltä ilmoitus siitä, käyttääkö hän oikeuttaan hakea muutosta verotukseen, joka on toimitettu ennakkotiedossa tarkoitetulla tavalla. Ilmoitus on hankittava ja annettava viivytyksettä, ja ilmoituksesta tehdään merkintä ennakkotietopäätökseen.

*Läänin*veroviraston on verovelvollisen tai yhtymän vaatimuksesta noudatettava ennakkotietoa verotusta toimitettaessa.

*Läänin*veroviraston ennakkotietoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Ennen kuin ennakkotietopäätös annetaan hakijalle tiedoksi, veroviraston on hankittava veroasiamieheltä ilmoitus siitä, käyttääkö hän oikeuttaan hakea muutosta verotukseen, joka on toimitettu ennakkotiedossa tarkoitetulla tavalla. Ilmoitus on hankittava ja annettava viivytyksettä, ja ilmoituksesta tehdään merkintä ennakkotietopäätökseen.

Veroviraston on verovelvollisen tai yhtymän vaatimuksesta noudatettava ennakkotietoa verotusta toimitettaessa.

Veroviraston ennakkotietoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

88 §

Veronhuojennus

*Läänin*verovirasto ratkaisee hakemuksen, jos vapautettavaksi pyydyt määrät ovat enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi ottaa periaatteellisesti tärkeän verohallituksen tai *läänin*veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän *läänin*veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

Verovirasto ratkaisee hakemuksen, jos vapautettaviksi pyydyt määrät ovat enintään 300 000 markkaa. *Asianomainen* ministeriö voi ottaa verohallituksen tai veroviraston käsiteltävän periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

90 §

Veronlykkäys

*Läänin*verovirasto voi erityisistä syistä ja 88 tai 89 §:ssä mainituin edellytyksin hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä. Verohallitus voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. *Läänin*verovirasto ja verohallitus myöntävät lykkäyksen valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi myös ottaa asian ratkaistavakseen ja määrätä ehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

90 §

Veronlykkäys

Verovirasto voi erityisistä syistä ja 88 tai 89 §:ssä mainituin edellytyksin hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä. Verohallitus voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Verovirasto ja verohallitus myöntävät lykkäyksen *asianomaisen* ministeriön määräämin ehdoin. *Asianomainen* ministeriö voi myös ottaa asian ratkaistavakseen ja määrätä ehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Jos verotus on päättynyt vuonna 1998 en-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

nen tämän lain voimaantuloa, veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen oikaisuvaatimuksen määräaika laske-
taan tämän lain voimaantulosta.

3.

Laki

kiinteistöverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä heinäkuuta 1992 annetun kiinteistöverolain (654/1992) 16—18 ja 20 §, 21 §:n 1 ja 4 momentti, 22 §, 24 §:n 2 momentti, 26 §:n otsikko, 1 ja 3 momentti ja 28 §, sellaisina kuin niistä ovat 16—18 ja 20 §, 24 §:n 2 momentti ja 26 §:n 1 momentti laissa 1560/1995, 21 §:n 1 ja 4 momentti sekä 26 §:n 3 momentti laissa 541/1996 ja 22 § laissa 1084/1993 ja mainitussa laissa 1560/1995, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuus

Verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuus

Verovelvollisen on kehotuksesta annettava lääninverovirastolle ne tiedot ja selvitykset, jotka saattavat olla tarpeen kiinteistöverotuksen toimittamista tai muutoksenhakua varten. Verovelvollisen velvollisuudesta antaa tietoja verotuksen toimittamista varten on soveltuvin osin voimassa mitä verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuudesta verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 2 luvussa säädetään.

Verovelvollisen on kehotuksesta annettava verovirastolle ne tiedot ja selvitykset, jotka saattavat olla tarpeen kiinteistöverotuksen toimittamista tai muutoksenhakua varten. Verovelvollisen velvollisuudesta antaa tietoja verotuksen toimittamista varten on soveltuvin osin voimassa, mitä verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuudesta verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 2 luvussa säädetään.

17 §

17 §

Lääninveroviraston tiedonantovelvollisuus

Veroviraston tiedonantovelvollisuus

Jos kiinteistö sijaitsee muun kuin sen lääninveroviraston virka-alueella, joka toimittaa verotuksen, kiinteistön sijaintikunnan lääninverovirasto antaa verotuksen toimittavalle lääninverovirastolle verotuksen toimittamista varten tarvittavat tiedot.

Jos kiinteistö sijaitsee muun kuin sen veroviraston virka-alueella, joka toimittaa verotuksen, kiinteistön sijaintikunnan verovirasto antaa verotuksen toimittavalle verovirastolle verotuksen toimittamista varten tarvittavat tiedot.

18 §

18 §

Lääninveroviraston tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Veroviraston tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Lääninveroviraston oikeuteen saada kiin-

Veroviraston oikeudesta saada kiinteistöve-

Voimassa oleva laki

teistöverotuksen toimittamista varten tietoja sivulliselta ja viranomaiselta sekä oikeuteen tarkastaa niitä on soveltuvin osin voimassa, mitä sivullisen ja viranomaisen tiedonantovelvollisuudesta verotusmenettelystä annetun lain 3 luvussa säädetään.

20 §

Verotuksen toimittaja

Verotuksen toimittaa *lääninverovirasto*. Verohallitus määrää, miten verotuksen toimittaminen jakautuu eri *lääninverovirastojen* kesken.

21 §

Ennakkoratkaisu

Lääninverovirasto voi verovelvollisen kirjallisesta hakemuksesta antaa kiinteistöveroa koskevan ennakkoratkaisun. Ennakkoratkaisun antaa verotuksen toimittava *lääninverovirasto*.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä *lääninverovirastossa*, lääninoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

22 §

Verotuksen toimittaminen

Verotusta toimitettaessa *lääninverovirasto* laskee ja maksuunpanee kiinteistöveron. Verotusta toimitettaessa otetaan huomioon myös ne tiedot ja asiakirjat, jotka ovat *lääninveroviraston* käytettävissä muun kuin tässä laissa tarkoitetun verotuksen toimittamista varten.

Kiinteistövero määrätään kalenterivuositain täysin markoin siten, että ylimenevä osa jätetään lukuun ottamatta. Veroa ei määrätä, jos verovelvollisen veron määrä olisi pienempi kuin 100 markkaa. Kiinteistövero maksuunpannaan kalenterivuoden loppuun mennessä.

Ehdotus

rotuksen toimittamista varten tietoja sivulliselta ja viranomaiselta sekä oikeudesta tarkastaa niitä on soveltuvin osin voimassa, mitä sivullisen ja viranomaisen tiedonantovelvollisuudesta verotusmenettelystä annetun lain 3 luvussa säädetään.

20 §

Verotuksen toimittaja

Verotuksen toimittaa verovirasto. Verohallitus määrää, miten verotuksen toimittaminen jakautuu eri verovirastojen kesken.

21 §

Ennakkoratkaisu

Verovirasto voi verovelvollisen kirjallisesta hakemuksesta antaa kiinteistöveroa koskevan ennakkoratkaisun. Ennakkoratkaisun antaa verotuksen toimittava verovirasto.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä verovirastossa, lääninoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

22 §

Verotuksen toimittaminen

Verotusta toimitettaessa verovirasto laskee ja maksuunpanee kiinteistöveron. Verotusta toimitettaessa otetaan huomioon myös ne tiedot ja asiakirjat, jotka ovat veroviraston käytettävissä muun kuin tässä laissa tarkoitettun verotuksen toimittamista varten.

Kiinteistövero määrätään kalenterivuositain täysin markoin siten, että täydet markat ylittävää osuutta ei oteta huomioon. Veroa ei määrätä, jos verovelvollisen veron määrä olisi pienempi kuin 100 markkaa. *Kiinteistöverotus päättyy verohallituksen määräämänä aikana, kuitenkin viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

Verolippu ja veroselvitys

Lääninveroviraston on annettava verovelvolliselle selvitys, johon merkitään kiinteistöt, joista verovelvollisen on suoritettava veroa, näiden kiinteistöjen arvot sekä suoritettavan veron määrä. Jos rakennus sijoittuu 12—14 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin, myös tämä merkitään selvitykseen.

26 §

Muutoksenhaku lääninveroviraston ja verotuksen oikaisulautakunnan päätökseen

Tämän lain mukaan verovelvollinen tai se, joka on veron suorittamisesta joko julkis- tai yksityisoikeudellisella perusteella vastuussa, samoin kuin kiinteistön sijaintikunnan määräämä veroasiamies tai mainittu kunta saa hakea muutosta verotukseen kirjallisella oikaisuvaatimuksella sen veropiirin verotuksen oikaisulautakunnalta, jonka alueella verovelvollisen kotikunta on tai, jos puolisoilla on eri kotikunta, miehen kotikunnan verotuksen oikaisulautakunnalta. Jos verotus on 20 §:n mukaan määrätty toimitettavaksi muualla kuin siinä lääninverovirastossa, jonka toimialueella verovelvollisen kotikunta on, oikaisuvaatimus tehdään sen veropiirin verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella kiinteistö on. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan valittamalla muutosta sen läänin lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä asianomainen oikaisulautakunta on.

Edellä 21 §:ssä tarkoitettuun ennakkoratkaisuun haetaan muutosta valittamalla sen läänin lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä ennakkoratkaisu on tehty. Valitusoikeus on ennakkoratkaisun hakijalla, kiinteistön sijaintikunnan määräämällä veroasiamiehellä ja tällä kunnalla. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa lääninverovirastoon. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa ennakkoratkaisun tiedoksisaannista. Veroasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

Veroviraston on annettava verovelvolliselle selvitys, johon merkitään kiinteistöt, joista verovelvollisen on suoritettava veroa, näiden kiinteistöjen arvot sekä suoritettavan veron määrä. Jos rakennus sijoittuu 12—14 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin, myös tämä merkitään selvitykseen.

26 §

Muutoksenhaku veroviraston ja verotuksen oikaisulautakunnan päätökseen

Tämän lain mukaan verovelvollinen tai se, joka on veron suorittamisesta joko julkis- tai yksityisoikeudellisella perusteella vastuussa, samoin kuin kiinteistön sijaintikunnan määräämä veroasiamies tai kiinteistön sijaintikunta saa hakea muutosta verotukseen kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle siinä verovirastossa, joka on toimittanut verotuksen tai jonka olisi tullut toimittaa verotus. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä asianomainen kiinteistö sijaitsee tai, jos verotus on toimitettu verovelvollisen kotikunnassa, siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen kotikunta on. Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri lääninoikeuksien tuomiopiirissä, oikaisulautakunnan päätökseen haetaan muutosta miehen kotikunnan lääninoikeudelta.

Edellä 21 §:ssä tarkoitettuun ennakkoratkaisuun haetaan valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä kiinteistö sijaitsee tai, jos verotus toimitetaan verovelvollisen kotikunnassa, siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen kotikunta on. Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri lääninoikeuksien tuomiopiirissä, ennakkoratkaisuun haetaan muutosta miehen kotikunnan lääninoikeudelta. Valitusoikeus on ennakkoratkaisun haki-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jalla, kiinteistön sijaintikunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kiinteistön sijaintikunnalla. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verovirastoon. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa ennakkoratkaisun tiedoksisannista. Veroasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

28 §

Veronkanto

Kiinteistöveron kanto, perintä ja palauttaminen toimitetaan siten kuin veronkantolaisissa (611/1978) säädetään taikka sen nojalla säädetään tai määrätään. Kiinteistöveron kantoviranomaisena toimii se lääninverovirasto, jonka virka-alueella kiinteistövero on maksuunpantu.

28 §

Veronkanto

Kiinteistöveron kanto, perintä ja palauttaminen toimitetaan siten kuin veronkantolaisissa (611/1978) tai sen nojalla säädetään. Kiinteistöveron kantoviranomaisena toimii se verovirasto, joka on maksuunpannut kiinteistöveron.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

4.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 43 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1561/1995, sekä

muutetaan 22—24 §, 25 §:n 3 momentti, 28 a, 29 ja 30 §, 31 §:n 1—3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 2 momentti, 39 a §:n 1 ja 3 momentti, 39 b §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 ja 6 momentti, 44 §:n 1 momentti, 45, 46 ja 49 §, 50 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 53 §:n 2 ja 3 momentti, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentin johdantokappale ja 5 momentti sekä 56 §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 22—24 §, 25 §:n 3 momentti, 29 ja 30 §, 31 §:n 1—3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 ja 6 momentti, 45, 46 ja 49 §, 50 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 53 §:n 2 ja 3 momentti, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentin johdantokappale ja 5 momentti sekä 56 §:n 1 ja 3 momentti mainituissa laissa 1561/1995, 28 a § laissa 1392/1995 sekä 39 a §:n 1 ja 3 momentti, 39 b §:n 2 momentti ja 44 §:n 1 momentti laissa 540/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

22 §

Perintöverotuksen toimittaa se lääninverovirasto, jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui.

Jos omaisuus siirtyy kahdelle tai useam-

Ehdotus

22 §

Perintöverotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui.

Jos omaisuus siirtyy kahdelle tai useam-

Voimassa oleva laki

malle henkilölle siten, että se toisen oikeuden lakattua siirtyy toiselle, myöhemmän saajan verotuksen toimittaa kuitenkin se *läänin*verovirasto, jonka alueella edellinen saaja asuu tai kuollessaan asui.

23 §

Lahjaverotuksen toimittaa se *läänin*verovirasto, jonka alueella lahjanantaja asui verovelvollisuuden alkaessa.

24 §

Jos 22 tai 23 §:n säännöksiä ei voida soveltaa, perintö- tai lahjaverotuksen toimittaa se *läänin*verovirasto, jonka alueella veronalainen varallisuus verovelvollisuuden alkaessa suurimmalta osaltaan oli, tai jollei varallisuus ollut Suomessa, se *läänin*verovirasto, jonka alueella verovelvollinen veroa määrättäessä asuu.

25 §

*Läänin*verovirasto voi kuolinpesän osakkaan ennen verotuksen toimittamista tekemästä hakemuksesta lykätä perintöverotuksen toimittamisen määräajaksi, kuitenkin enintään vuodeksi perukirjan *läänin*verovirastolle jättämiselle säädetyn ajan päättymisestä, jos hakemuksen tueksi esitetään painavia syitä. Tällaisena syynä on muun muassa pidettävä perinnönjaon toimittamista pesässä, johon sisältyvän maatilán tai muun yrityksen toimintaa jatketaan kuolinpesän tai sen osakkaiden lukuun, kun kysymyksessä ei ole kuolinpesän kokonaisvaroihin nähden vähäinen varallisuuserä.

28 a §

Maksamistaan 7 a tai 18 a §:ssä tarkoitetuista etuuksista on vakuutusyhtiön tai muun etuuden maksajan ilmoitettava vainajan tai lahjansaajan kotikunnan *läänin*verovirastolle. Verohallitus antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen ajankohdasta, sisällöstä ja tavasta.

29 §

Perukirja on annettava kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta asianomaiselle *läänin*verovirastolle.

*Läänin*verovirasto voi ilmoittaa käräjäoikeudelle perunkirjoituksen toimittamisen

Ehdotus

malle henkilölle siten, että se toisen oikeuden lakattua siirtyy toiselle, myöhemmän saajan verotuksen toimittaa kuitenkin se verovirasto, jonka alueella edellinen saaja asuu tai kuollessaan asui.

23 §

Lahjaverotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella lahjanantaja asui verovelvollisuuden alkaessa.

24 §

Jos 22 tai 23 §:n säännöksiä ei voida soveltaa, perintö- tai lahjaverotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella veronalainen varallisuus verovelvollisuuden alkaessa suurimmalta osaltaan oli, tai jollei varallisuus ollut Suomessa, se verovirasto, jonka alueella verovelvollinen veroa määrättäessä asuu.

Verovirasto voi kuolinpesän osakkaan ennen verotuksen toimittamista tekemästä hakemuksesta lykätä perintöverotuksen toimittamisen määräajaksi, kuitenkin enintään vuodeksi perukirjan verovirastolle jättämiselle säädetyn ajan päättymisestä, jos hakemuksen tueksi esitetään painavia syitä. Tällaisena syynä on muun muassa pidettävä perinnönjaon toimittamista pesässä, johon sisältyvän maatilán tai muun yrityksen toimintaa jatketaan kuolinpesän tai sen osakkaiden lukuun, kun kysymyksessä ei ole kuolinpesän kokonaisvaroihin nähden vähäinen varallisuuserä.

28 a §

Maksamistaan 7 a tai 18 a §:ssä tarkoitetuista etuuksista on vakuutusyhtiön tai muun etuuden maksajan ilmoitettava vainajan tai lahjansaajan kotikunnan verovirastolle. Verohallitus antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen ajankohdasta, sisällöstä ja tavasta.

29 §

Perukirja on annettava kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta asianomaiselle verovirastolle.

Verovirasto voi ilmoittaa käräjäoikeudelle perunkirjoituksen toimittamisen laiminlyön-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

laiminlyönnistä.

nistä.

30 §

Veroilmoitus on annettava kolmen kuukauden kuluessa verovelvollisuuden alkamisesta asianomaiselle *läänin* verovirastolle.

30 §

Veroilmoitus on annettava asianomaiselle verovirastolle kolmen kuukauden kuluessa verovelvollisuuden alkamisesta.

31 §

Läänin verovirasto toimittaa perintö- ja lahjaveroituksen. Se myös oikaisee havaitsemansa 40 tai 41 §:ssä tarkoitetun virheen.

Verotus katsotaan toimitetuksi sinä päivänä, jona *läänin* verovirasto on käsitellyt asian. Verotuksen toimittamispäivän tulee ilmetä verotusasiakirjoista.

Verotusta toimitettaessa voidaan ottaa huomioon myös ne tiedot ja asiakirjat, jotka ovat *läänin* veroviraston käytettävissä muun kuin tässä laissa tarkoitetun verotuksen toimittamista varten.

31 §

Verovirasto toimittaa perintö- ja lahjaveroituksen. Se myös oikaisee havaitsemansa 40 tai 41 §:ssä tarkoitetun virheen.

Verotus katsotaan toimitetuksi päivänä, jona verovirasto on käsitellyt asian. Verotuksen toimittamispäivän tulee ilmetä verotusasiakirjoista.

Verotusta toimitettaessa voidaan ottaa huomioon myös ne tiedot ja asiakirjat, jotka ovat veroviraston käytettävissä muun kuin tässä laissa tarkoitetun verotuksen toimittamista varten.

32 §

Kuolinpesän osakas, erityisjälkisäädöksen saaja ja eloonjäänyt puoliso, silloinkin kun hän ei ole kuolinpesän osakas, sekä näiden lailliset edustajat, perunkirjoituksen toimittajat ja se, joka on ilmoittanut pesän tai hoitaa sitä, samoin kuin lahjanantaja ja -saaja ovat velvolliset *läänin* veroviraston tai verohallituksen asianomaisen virkamiehen tai *veroasiamiehen* kehotuksesta antamaan kaikki pesää tai lahjaa koskevat tiedot ja selvitykset sekä esittämään tarkastettaviksi kaikki pesää tai lahjaa koskevat asiakirjat.

32 §

Kuolinpesän osakas, erityisjälkisäädöksen saaja ja eloonjäänyt puoliso, silloinkin kun hän ei ole kuolinpesän osakas, sekä näiden lailliset edustajat, perunkirjoituksen toimittajat ja se, joka on ilmoittanut pesän tai hoitaa sitä, samoin kuin lahjanantaja ja -saaja ovat velvolliset veroviraston tai verohallituksen asianomaisen virkamiehen kehotuksesta antamaan kaikki pesää tai lahjaa koskevat tiedot ja selvitykset sekä esittämään tarkastettaviksi kaikki pesää tai lahjaa koskevat asiakirjat.

37 §

Kun *läänin* verovirasto on toimittanut verotuksen, on sille, jolle on maksuunpantu perintö- tai lahjaveroa, lähetettävä verolippu ja annettava selvitys verotuksen perusteista sekä ohjeet siitä, miten verotukseen voidaan hakea muutosta.

37 §

Kun verovirasto on toimittanut verotuksen, on sille, jolle on maksuunpantu perintö- tai lahjaveroa, lähetettävä verolippu ja annettava selvitys verotuksen perusteista sekä ohjeet siitä, miten verotukseen voidaan hakea muutosta.

38 §

Jos perintöverotuksen toimittamisen jälkeen kuolinpesään ilmaantuu uusia varoja tai velkoja, on perintökaaren 20 luvun 10 §:ssä tarkoitettu täydennys- tai oikaisukirja annettava *läänin* verovirastolle kuukauden kuluessa sen laatimisesta.

38 §

Jos perintöverotuksen toimittamisen jälkeen kuolinpesään ilmaantuu uusia varoja tai velkoja, on perintökaaren 20 luvun 10 §:ssä tarkoitettu täydennys- tai oikaisukirja annettava verovirastolle kuukauden kuluessa sen laatimisesta.

Kun perintöverotus toimitetaan veroilmoi-

Kun perintöverotus toimitetaan veroilmoi-

Voimassa oleva laki

tuksen nojalla, on uusista varoista ja veloista annettava *läänin*verovirastolle veroilmoitus kolmen kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun niitä on ilmaantunut pesään.

Jos perintö- tai lahjaverotuksen perusteet ovat verotuksen toimittamisen jälkeen muutoin muuttuneet, on se verovelvollinen, jonka perintö- tai lahjaveron määrä nousisi, kolmen kuukauden kuluessa sanotusta syystä tiedon saatuaan velvollinen ilmoittamaan asiasta *läänin*verovirastolle, jollei joku muu osakas tai lahjansaaaja jo ole sellaista ilmoitusta tehnyt.

Ehdotus

tuksen nojalla, on uusista varoista ja veloista annettava verovirastolle veroilmoitus kolmen kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun niitä on ilmaantunut pesään.

Jos perintö- tai lahjaverotuksen perusteet ovat verotuksen toimittamisen jälkeen muutoin muuttuneet, on se verovelvollinen, jonka perintö- tai lahjaveron määrä nousisi, kolmen kuukauden kuluessa sanotusta syystä tiedon saatuaan velvollinen ilmoittamaan asiasta verovirastolle, jollei joku muu osakas tai lahjansaaaja jo ole ilmoittanut asiasta.

39 §

Jos purkavin ehdoin saadun omaisuuden saaja ehdon täyttyessä joutuu luovuttamaan omaisuuden viiden vuoden kuluessa siitä, kun hän sen sai, on aikaisemmin maksettu vero palautettava 41 §:ssä säädettyssä järjestyksessä. Verovelvollisen on tehtävä tätä koskeva ilmoitus *läänin*verovirastolle kuuden kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta.

39 a §

*Läänin*verovirasto voi kirjallisesta hakemuksesta antaa perintö- tai lahjaveroa koskevan ennakkoratkaisun.

Ennakkoratkaisun antaa *sen läänin läänin*verovirasto, jonka alueella varallisuuden luovuttaja asuu tai jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui. Jollei mainittuja säännöksiä voida soveltaa, ennakkoratkaisun antaa 24 §:ssä tarkoitettu *läänin*verovirasto.

Jos purkavin ehdoin saadun omaisuuden saaja ehdon täyttyessä joutuu luovuttamaan omaisuuden viiden vuoden kuluessa siitä, kun hän sen sai, on aikaisemmin maksettu vero palautettava 41 §:ssä säädettyssä järjestyksessä. Verovelvollisen on tehtävä tätä koskeva ilmoitus verovirastolle kuuden kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta.

39 a §

Verovirasto voi kirjallisesta hakemuksesta antaa perintö- tai lahjaveroa koskevan ennakkoratkaisun.

Ennakkoratkaisun antaa se verovirasto, jonka alueella varallisuuden luovuttaja asuu tai jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui. Jollei mainittuja säännöksiä voida soveltaa, ennakkoratkaisun antaa 24 §:ssä tarkoitettu verovirasto.

39 b §

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä *läänin*verovirastossa, lääninoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä verovirastossa, lääninoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

42 §

*Läänin*verovirasto voi kuitenkin ratkaista verovelvollisen tekemän 43 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen silloin, kun esitetty vaatimus hyväksytään.

Verovirasto voi kuitenkin ratkaista verovelvollisen tekemän 43 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen silloin, kun esitetty vaatimus hyväksytään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 §

Perintöverotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään sille verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan asui. Edellä 22 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa oikaisuvaatimus tehdään sille verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella omaisuuden edellinen saaja asuu tai kuollessaan asui. Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa lääninverovirastoon.

Lahjaverotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään sille verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella lahjanantaja lahjaverovelvollisuuden alkaessa asui.

Jos 1 ja 2 momentin säännöksiä ei voida soveltaa, oikaisuvaatimus tehdään sille verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella veronalainen omaisuus verovelvollisuuden alkaessa suurimmalta osalta oli tai, jos verovelvollisuus ei ollut Suomessa, jonka alueella verovelvollinen veroa määrättäessä asui.

Veronoikaisua ja muutoksenhakuviranomaisen uudelleen toimitettavaksi palauttamaa verotusta koskevasta lääninveroviraston päätöksestä saadaan kuitenkin tehdä oikaisuvaatimus edellä säädetyn määräajan estämättä 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Veroasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

44 §

Edellä 43 §:stä säädetystä poiketen 39 a §:ssä tarkoitettuun ennakkoratkaisuun haetaan muutosta valittamalla sen läänin lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä ennakkoratkaisu on tehty. Valitusoikeus on ennakkoratkaisun hakijalla ja veroasiamiehellä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa lääninverovirastoon.

45 §

Verovelvollinen tai veroasiamies saa hakea

Perintö- ja lahjaverotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle siinä verovirastossa, joka on toimittanut verotuksen tai jonka olisi tullut toimittaa verotus. Oikaisuvaatimus on toimitettava verovirastoon määräajassa.

(3 mom. kumotaan)

(4 mom. kumotaan)

Veronoikaisua ja muutoksenhakuviranomaisen uudelleen toimitettavaksi palauttamaa verotusta koskevasta veroviraston päätöksestä saadaan kuitenkin edellä säädetyn määräajan estämättä tehdä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Jollei muuta näytetä, päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi. Veroasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

44 §

Edellä 43 §:stä säädetystä poiketen 39 a §:ssä tarkoitettuun ennakkoratkaisuun haetaan valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä perinnönjättäjä kuollessaan asui tai varallisuuden luovuttaja asui. Jos mikään lääninoikeus ei olisi toimivaltainen käsittelemään ennakkoratkaisusta tehtävää valitusta, muutosta haetaan Uudenmaan lääninoikeudelta. Valitusoikeus on ennakkoratkaisun hakijalla ja veroasiamiehellä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verovirastoon.

45 §

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun

Voimassa oleva laki

oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen muutosta valittamalla sen läänin lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa lääninverovirastoon.

Verovelvollisen valitusaika on viisi vuotta perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuksen toimittamispäivästä. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadaan kuitenkin valittaa tämän määräajan estämättä 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut tiedon päätöksestä. Veroasiamiehen valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

46 §

Lääninveroviraston tulee varata verovelvolliselle veroasiamiehen tekemästä valituksesta ja veroasiamiehelle verovelvollisen tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olevat asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös verotuksen oikaisulautakunnan oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä sekä lääninveroviraston lausunto valituksesta.

49 §

Jos perintö- tai lahjaverotusta koskevassa asiassa, josta on tehty oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle tai haettu muutosta lääninoikeudelta, asia joltakin osaltaan on jäänyt tutkimatta tai verotuksessa on sovellettu vääriä perusteita taikka verotus on muutoin toimitettu olennaisesti väärin, voidaan asia kokonaisuudessaankin palauttaa lääninverovirastolle tai verotuksen oikaisulautakunnalle uuden verotuksen toimittamista tai päätöksen tekemistä varten.

50 §

Jos verotusta on muutettu toisen verovel-

Ehdotus

päätökseen verovelvollinen tai veroasiamies saa hakea valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä perinnönjättäjä kuollessaan tai lahjanantaja lahjaverovelvollisuuden alkaessa asui. Jos mikään lääninoikeus ei olisi toimivaltainen käsittelemään valitusta, muutosta haetaan Uudenmaan lääninoikeudelta. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verovirastoon.

Verovelvollisen valitusaika on viisi vuotta perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuksen toimittamispäivästä. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadaan kuitenkin näiden määräaikojen estämättä valittaa 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut tiedon päätöksestä. Jollei muuta näytetä, päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi. Veroasiamiehen valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

46 §

Veroviraston tulee varata verovelvolliselle veroasiamiehen tekemästä valituksesta ja veroasiamiehelle verovelvollisen tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olevat asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös verotuksen oikaisulautakunnan oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä sekä veroviraston lausunto valituksesta.

49 §

Jos perintö- tai lahjaverotusta koskevassa asiassa, josta on tehty oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle tai haettu muutosta lääninoikeudelta, asia joltakin osaltaan on jäänyt tutkimatta tai verotuksessa on sovellettu vääriä perusteita taikka verotus on muutoin toimitettu olennaisesti väärin, voidaan asia kokonaisuudessaankin palauttaa verovirastolle tai verotuksen oikaisulautakunnalle uuden verotuksen toimittamista tai päätöksen tekemistä varten.

50 §

Jos verotusta on muutettu toisen verovel-

Voimassa oleva laki

vollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla, *läänin*verovirasto oikaisee veronoikaisuin myös tämän verovelvollisen verotusta muutosta vastaavasti (*seurannaismuutos*), jollei oikaisun tekeminen ole erityisestä syystä kohtuutonta. Seurannaismuutos voidaan tehdä, vaikka veronoikaisun edellytykset puuttuvat.

51 §

Jos viranomainen on oikaisuvaatimukseen tai valitukseen antamallaan päätöksellä määrännyt jonkun verovelvolliseksi tai muuttanut verotusta koskevaa päätöstä, on muutoksen tehneen viranomaisen vahvistettava muutoksen peruste. Jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden tai lääninoikeuden edellä tarkoitettusta päätöksestä on lähetettävä lääninoikeudelle ja *läänin*verovirastolle. *Läänin*verovirasto oikaisee verotuksen edellä tarkoitettua päätöksen perusteella noudattaen soveltuvin osin, mitä veronoikaisusta säädetään.

Ehdotus

vollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla, verovirasto oikaisee veronoikaisuin myös tämän verovelvollisen verotusta muutosta vastaavasti (*seurannaismuutos*), jollei oikaisun tekeminen ole erityisestä syystä kohtuutonta. Seurannaismuutos voidaan tehdä, vaikka veronoikaisun edellytykset puuttuvat.

51 §

Jos viranomainen on oikaisuvaatimukseen tai valitukseen antamallaan päätöksellä määrännyt jonkun verovelvolliseksi tai muuttanut verotusta koskevaa päätöstä, on muutoksen tehneen viranomaisen vahvistettava muutoksen peruste. Jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden tai lääninoikeuden edellä tarkoitettua päätöksestä on lähetettävä lääninoikeudelle ja verovirastolle. Verovirasto oikaisee verotuksen edellä tarkoitetun päätöksen perusteella noudattaen soveltuvin osin, mitä veronoikaisusta säädetään.

53 §

*Läänin*verovirasto ratkaisee hakemuksen, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi ottaa periaatteellisesti tärkeän verohallituksen tai *läänin*veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän *läänin*veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

Jos perintö- tai lahjaveron suorittaminen määräajassa käy verovelvolliselle vaikeaksi, voi *läänin*verovirasto hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä. Verohallitus voi erityisistä syistä ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. *Läänin*verovirasto ja verohallitus myöntävät lykkäyksen valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi niin ikään ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Verovirasto ratkaisee hakemuksen, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. *Asianomainen* ministeriö voi ottaa verohallituksen tai veroviraston käsiteltävän periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

Jos perintö- tai lahjaveron suorittaminen määräajassa käy verovelvolliselle vaikeaksi, voi verovirasto hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä. Verohallitus voi erityisistä syistä ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Verovirasto ja verohallitus myöntävät lykkäyksen *asianomaisen* ministeriön määräämin ehdoin. *Asianomainen* ministeriö voi niin ikään ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

54 §

*Läänin*verovirasto ratkaisee hakemuksen,

Verovirasto ratkaisee hakemuksen, jos

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi ottaa periaatteellisesti tärkeän verohallituksen tai *läänin*veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän *läänin*veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. *Asianomainen* ministeriö voi ottaa periaatteellisesti tärkeän verohallituksen tai veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen. Verohallitus voi ottaa periaatteellisesti tärkeän veroviraston käsiteltävän asian ratkaistavakseen.

55 §

Perintö- tai lahjaverosta jätetään verovelvollisen *läänin*verovirastolle ennen verotuksen toimittamista tekemästä pyynnöstä osa maksuunpanematta, jos:

Verovelvollisen on tehtävä 4 momentissa tarkoitettua luovutusta koskeva ilmoitus *läänin*verovirastolle kolmen kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta. Maksuunpanossa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 40 §:ssä säädetään.

56 §

Jos maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on 10 000 markkaa tai enemmän ja jos 55 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut edellytykset ovat olemassa, tämän veron osan maksuajaa pidennetään verovelvollisen ennen verotuksen toimittamista *läänin*verovirastolle tekemästä pyynnöstä.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääasiallisen osan edellä tarkoitettua maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, *läänin*verovirasto määrää kaikki vielä tällöin maksamatta olevat maksuerät kannettaviksi seuraavan kantoerän yhteydessä.

55 §

Perintö- tai lahjaverosta jätetään verovelvollisen verovirastolle ennen verotuksen toimittamista tekemästä pyynnöstä osa maksuunpanematta, jos:

Verovelvollisen on tehtävä 4 momentissa tarkoitettua luovutusta koskeva ilmoitus verovirastolle kolmen kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta. Maksuunpanossa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 40 §:ssä säädetään.

56 §

Jos maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on 10 000 markkaa tai enemmän ja jos 55 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut edellytykset ovat olemassa, tämän veron osan maksuajaa pidennetään verovelvollisen ennen verotuksen toimittamista verovirastolle tekemästä pyynnöstä.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääasiallisen osan edellä tarkoitettua maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, verovirasto määrää kaikki vielä tällöin maksamatta olevat maksuerät kannettaviksi seuraavan kantoerän yhteydessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Asetus

verohallintoasetuksen muuttamisesta

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä

kumotaan 22 päivänä joulukuuta 1996 annetun verohallintoasetuksen (1979/1995) 15 ja 16 §, näistä 15 § sellaisena kuin se on asetuksessa 638/1997, sekä

muutetaan 13, 14 ja 17 §,

näistä 13 § sellaisena kuin se on mainitussa asetuksessa 638/1997, seuraavasti:

13 §

Verotuksen oikaisulautakunta

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenistä tulee olla neljäjäsenen veroviraston, neljäjäsenen kuntien tai, jos veroviraston toimialueena on koko maa, Suomen Kuntaliiton ja puolet eri veronmaksajia edustavien järjestöjen ehdottamia henkilöitä, jotka ovat antaneet suostumuksensa tehtävään.

Ahvenanmaan maakuntahallitukselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen Ahvenanmaan verotoimiston verotuksen oikaisulautakunnan jäsenten määräämistä.

14 §

Järjestäytyminen

Verotuksen oikaisulautakunnan järjestäyty-

misestä kuten jaostojen lukumäärästä, tehtäväjaosta niiden kesken sekä jaostojen puheenjohtajista ja niiden jäsenistä päättää oikaisulautakunta soveltaen, mitä 13 §:ssä säädetään. Oikaisulautakunta päättää, kuka oikaisulautakunnan jäsenistä tai jaoston jäsenistä yhdessä puheenjohtajan kanssa voi ratkaista verohallintolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun oikaisuvaatimuksen, jossa veron määrä voi muuttua enintään 10 000 markkaan.

17 §

Pöytäkirja

Verotuksen oikaisulautakunnan ja sen jaoston kokouksessa on pidettävä pöytäkirjaa. Oikaisuvaatimus ja siihen annettu päätös perusteluineen muodostavat pöytäkirjan liitteiden.